



Xəbər
Bakıda
polisi
döydülər
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20-21 sentyabr 2014-cü il Şənbə № 235 (5944) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Azərbaycanın siyasi taleyini dəyişən tarixi hadisə



"Əsrin kontraktı"nın imzalanmasından 20 il ötür; bu müqavilə və ardınca BTC layihəsinin reallaşması ilə ölkə qeyri-müəyyənlikdən yeni bir eraya sıçrayış edə bildi

yazısı səh.6-da

Proporsional seçki sisteminin bərpası tələbi gündəmə qayıdır

Müxalifət bu məsələni yenidən qaldırır

yazısı səh.10-da

Elmar Vəliyev prezidentin qovduğu icra başçısını niyə himayə edir?

yazısı səh.3-da

Universitetlərə bahalı maşınlarda gələn "papanın gül balaları"....

"Şərurlu İsfəndiyar"ın oğlu kimi dərsə yüz minlik avtomobillərdə gələn xeyli tələbə var

yazısı səh.12-də

Avropa Parlamentinin sanksiya hədəsi; iqtidar "əsassız" sayır, müxalifət isə...

yazısı səh.4-də

Qərb iqtidarı niyə sıxmağa başladı?

yazısı səh.9-da

Himn təklifi keçmiş və indiki deputatları qarşı-qarşıya qoydu

yazısı səh.3-də

Lənkəranda zəlzələ oldu

yazısı səh.2-də

"Niva" yarışını hansı məmurun başını aparacaq?

DYP bu avtomobillərlə "avtoş"luq edənləri axtarır

yazısı səh.12-də

Alqış Həsənoğlunun "başsağlığı qadağası"na sərt cavab gəldi

yazısı səh.3-də

Çanaq antenalarının başında çatlayan çanaq

yazısı səh.14-də

Hökumətin din sahəsinə əl gəzdirməsinin səbəbi haqda yeni bilgiler

"EHSAN İSLAHATI" NİN ARXASINDA VƏHHABİ İZİ

Rəsmi ruhaniyyət yas yerlərinə tətbiq olunan qadağaları vəhhabilərin təzyiqlərinin nəticəsi kimi qələmə verir; şeyx problemi çözmək və itirdiyi mövqeləri bərpa etmək üçün dövlət rəhbərliyi ilə görüşməyə çalışır; İranda ruhani avtoritetlər də prosesdən narazıdırlar və QMI sədrini sıxışdırırlar

yazısı səh.13-də



Türkiyə qırıqları Azərbaycan səmasında

İki qardaş ölkənin birgə hərbi təlimləri keçirildiyi zaman Azərbaycan prezidenti ilə Türkiyənin baş nazirindən mühüm Qarabağ mesajları gəldi; Bakıdan İrəvana ismarıqlar göndərildi

yazısı səh.11-də



Qubad İbadoğlu:
"Avropa Azərbaycan demokratiyasına dəstəyini davam etdirəcək"

yazısı səh.8-də



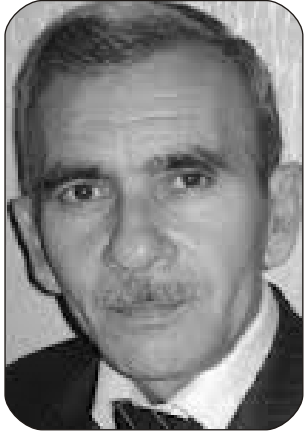
Arzu Nağıyev:
"Azərbaycan ABŞ-in yaratdığı antiterror koalisiyasında olmalıdır"

yazısı səh.5-də



Pənah Hüseyn
müxalifətdə iki qütbün yaranmasının səbəbini açıqladı

yazısı səh.10-da



Müsavat Partiyasının başqanı İsa Qəmbər Fəxrəddin Abbası 60 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib. Təbriklə deyilir:

“Hörmətli Fəxrəddin bəy!

Sizi 60 illik yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, uzun ömür, cəsarət, işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

Siz milli - azadlıq hərəkatının fəal üzvlərindən biri kimi müstəqilliyimizin qazanılması uğrunda apardığınız mücadilənin fəallarından olmusunuz. Azərbaycanın müstəqillik tarixində özünəməxsus rolunu AXN-nin Tərtər rayon şöbəsinin yaradılmasında və fəaliyyətində sizin də xidmətləriniz böyükdür. Müstəqilliyimizi əldə etdikdən sonra Siz dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi və ərazi bütövlüyümüzün bərpa olunması uğrunda hər iki - ön və arxa cəbhədə şərəflə mübarizə aparmısınız. AXN hakimiyyəti dövründə Tərtər Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının birinci müavini kimi məsul vəzifədə çalışmaqla üzərinizə düşən vəzifələrin öhdəsindən ləyaqətlə gəlmisiniz. Sizi Qarabağ müharibəsinin veteranı kimi də tanıyıram. Siz 1995-ci ildən Müsavat Partiyasının sıralarına qoşularaq əvvəlcə Tərtərdə, sonra isə Sumqayıt şəhərində azad və demokratik cəmiyyət quruculuğu uğrunda yorulmadan mübarizə aparmısınız. Ayrı - ayrı vaxtlarda partiya MNTK-nin üzvü, Sumqayıt şəhər təşkilatında katib və təşkilat məsələləri üzrə müavin vəzifələrini icra etməklə həmişə işgüzarlığınız, təşəbbüskarlığınız, prinsipial və şəriətli təşkilatçılığınızla fərqlənmişiniz. Partiyamızın bütün tədbirlərində, piket və mitinqlərdə yüksək qətiyyət və cəsarət nümayiş etdirmisiniz. Referendum və seçkilərdəki fəaliyyətiniz xüsusilə təqdir olunmaqla gənclərimizə örnək hesab olunur. BU proseslərdə məruz qaldığınız təqib, təzyiqlər və həbslər Sizi əqidənizdən və müqəddəs mübarizə yolumdan döndərə bilməmiş, əksinə, qətiyyətinizi daha da artırmısınız.

Siz bu gün də mübarizəmizin ön sıralarındasınız. Sumqayıt müsavatçıları Sizin fəal həyat mövqeyinizi əsas tutaraq Şəhər Təşkilatının sədri kimi məsul və şərəfli vəzifəni məhz Sizə etibar etmişdir. Əminəm ki, övladlarınız Sizin kimi müsavatçının övladları olması ilə hər zaman qürur duyacaqlar.

Hörmətli Fəxrəddin bəy!

Bir daha Sizi 60 illik yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, Sizə uzun ömür, cəsarət, şəxsi həyatınızda xoşbəxtlik və apardığınız bu şərəfli mübarizə yolunda uğurlar arzulayıram”.

Bakıda polisi döydülər

Dünən Bakı şəhəri Səbail rayonunda polisə qarşı insident yaşanıb. Avropa.info-nun əldə etdiyi məlumata görə, Mühafizə Polisində (MP) işləyən polis əməkdaşının avtomobili DYP tərəfindən saxlanaraq Səbail rayonunda yerləşən cərimə meydançasına aparılıb.

DYP əməkdaşları maşının üzərində cərimə olduğunu bildiriblər. Mühafizə polisinin əməkdaşı Səbail rayon yol polisi şöbəsinin rəisi Zaur Cəfərovun yanına gedərək, maşını cərimə meydançasından çıxarılmasını tələb edib.

Nəticədə polisler arasında mübahisə yaşanıb, MP-nin əməkdaşı Zaur Cəfərova bir neçə yumruq zərbəsi endirib.

Hadisəni törədən MP əməkdaşı polis tərəfindən saxlanılıb.

Bulvarda dəhşətli cinayət

Bakıda bıçaqlanma hadisəsi baş verib. Lent.az xəbər verir ki, Suraxanı rayonu Qaraçuxur qəsəbə sakinini, 1996-cı il təvəllüdü Əliyev Çingiz Əyyub oğlu ağır vəziyyətdə Kliniki Tibbi Mərkəzə gətirilib. Onun bədənində daxilə nüfuz edən ağır kəsilmis-deşilmiş xəsarət aşkarlanıb və yaralı reanimasiyaya yerləşdirilib. Ç.Əliyevi dindirmək hələlik mümkün olmayıb.

Qeyd edək ki, daha əvvəl hadisənin harada baş verdiyi dəqiq bilinməsə də, sonradan 18 yaşlı oğlanın Dənizkənarı Milli Park ərazisində, Saat qülləsinin yaxınlığında bıçaqlandığı məlum olub. Hazırda hadisəni törətmiş şəxsin məsuliyyətə cəlb edilməsi və olayın səbəblərini müəyyən etmək istiqamətində iş aparılır.

“Elm” tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Arif Hacı məcburi köçkünlərlə görüş keçirdi

Başqanlıq namizədin görüşündə qələbəlik müşahidə edilib

Müsavat Partiyasının başqanlıq namizədi Arif Hacı Müsavatın rayon təşkilatlarının üzvləri ilə görüşləri davam etdirir. Arif Hacı "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumata görə, namizədliyini rəsmən irəli sürüldükdən sonra bir çox rayonlarda olaraq müsavatçılarla görüşlər keçirib. Sentyabrın 19-da isə Müsavat Partiyasının Xaçmaz rayon təşkilatının üzvləri ilə, mərkəzi qərargahda isə ərazisi işğal olunmuş rayon təşkilatlarının üzvləri ilə görüşlər keçirilib.

A.Hacının dediyinə görə, digər rayon təşkilatlarının üzvləri ilə görüşlərdə olduğu kimi Xaçmazda keçirdiyi görüş və ərazisi işğal olunmuş rayon təşkilatları ilə görüş də kifayət qədər maraqlı olub: "Bu görüşlər zamanı da mən öz platformamla müsavatçıları tanış etdim, onların suallarına cavab verdim. Görüşdə müsavatçılar maraqlandırdılar suallara cavab verməklə yanaşı, Müsavat Partiyasının fəaliyyət istiqamətləri barədə öz fikirlərini onların diqqətinə çatdırdım".



A.Hacı vurğuladı ki, çox maraqlı bir seçki kampaniyası gedir: "Azərbaycan tarixində ilk dəfədir ki, hansısa bir partiyanın daxilində həmin partiyanın başqanlıq uğrunda partiyadaxili seçki kampaniyası keçirilir. Seçki kampaniyası daha da vüsət almaqdadır. Düşünürəm ki, seçki kampaniyası həm Müsavat Partiyası strukturlarının fəaliyyət istiqamətləri barədə öz fikirlərini onların diqqətinə çatdırmaqda düzgün seçim etməsinə

yardımla yanaşı, həmçinin Azərbaycan cəmiyyətinə bir töhfə olacaqdır. Bu da bir yenilikdir, bu da ölkədə demokratik ideyaların, azad seçki ideyasının yayılması istiqamətində atılan bir addımdır. Hesab edirəm ki, partiya üçün də, Azərbaycan cəmiyyəti üçün də bu, xeyirli və uğurlu olacaqdır".

A.Hacı müsavatçılarla görüşlərinin qarşdakı günlərdə də davam edəcəyini dedi.

□ E.SEYİDAĞA



İbtidai siniflər üçün dərslər saatları dəyişə bilər

Son günlər sosial şəbəkələrdə övladı birinci sinif şagirdi olan valideynlər dərslərin erkən saatlarda başlamasından, uşaqların bu saatlarda yuxudan oyanmağa çətinlik çəkməsindən, dərslərdə yuxulu olmasından şikayət edirlər.

Qeyd edək ki, "Yeni Müsavat" olaraq dərslərin irəli çəkilməsi ilə bağlı ekspertlərin fikirlərini təqdim etmişdik. Dünən isə Təhsil Nazirliyinə göndərdiyimiz sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, valideynlərin təklif və iradları müzakirə olunacaq və təhsil müəssisələrinə müvafiq tövsiyələr göndəriləcək. Nazirliyin informasiya şöbəsindən təqdim olunan cavabda deyilir: "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 19 noyabr 2010-cu il tarixli 1486 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş "Ümumi təhsil müəssisəsinin Pedaqoji Şurası haqqında Əsasnamə"də göstərilir ki, ümumi təhsil müəssisəsinin Pedaqoji Şurası yerli şəraitə uyğun olaraq müəssisənin iş rejimində dəyişiklik etmək səlahiyyətinə malikdir. Bu səbəbdən, dərslərin başlanma vaxtı məsələsinə valideynlərin ümumi rəyi nəzərə alınmaqla müəssisənin Pedaqoji Şurası tərəfindən baxılıb müvafiq qərar qəbul oluna bilər.

Yerli təhsil şöbələrinə bu məsələ barədə müvafiq təlimatı tövsiyə göndəriləcəkdir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA



Deputatın qardaşı oğlu məhkəmədə son söz dedi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qətl törətməkdə təqsirləndirilən Rəşad Mirələmovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesində davam etdirilib. APA-nın məlumatına görə, prosesdə təqsirləndirilən şəxs son söz deyib. O, bərsində ədalətli hökm çıxarılmasını xahiş edib. Bundan sonra hakimlər müşavirəyə gediblər.

Proses sentyabrın 23-də davam etdiriləcək. Həmin gün hökm elan olunacaq.

Qeyd edək ki, Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin hadisə ilə bağlı yaydığı məlumata görə, 17 iyul 2012-ci il tarixdə paytaxtın Səbail rayonu ərazisində fəaliyyət göstərən "1001 gecə" istirahət mərkəzində ölümə nəticələnən insident baş verib. İstintaq zamanı Rəşad Mirələmovun "Makarov" markalı tapança ilə Ramal Bayramovu qəsdən öldürməsi, Səməd Mənsimov, Elmar Süleymanov və qeyrilərini qəsdən öldürməyə cəhd etməsi müəyyən olunub. O, Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4, 120.2.5, 120.2.10, 120.2.11, 29, 120.2.7 (qəsdən adam öldürmə), 182.2.3, 182.2.4, 182.3.2, 182.3.3 (hədə-qorxu ilə tələb etmə) və 228.1-ci (qanunsuz olaraq silah əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və qəzdirmə) maddələri ilə ittiham edilir.

R.Mirələmov deputat Hüseynbala Mirələmovun qardaşı oğludur.

Lənkəranda zəlzələ oldu

Lənkəranda zəlzələ baş verib. APA-nın Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinə istinadən verdiyi xəbərə görə, 17 km dərinlikdə, maqnitudası 4,5 olan yeraltı təkanlar yerli vaxtla saat 03:29:11-də Lənkəran şəhərindən 18 km qərbdə Lənkəran rayonu ərazisində qeydə alınıb.

Zəlzələ episentrdə 4 bala yaxın, yaşayış məntəqələrində isə 3,4 bala qədər hiss olunub.

Dağıntılar və xəsarət alanlar barədə məlumat yoxdur.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Respublika stadionunun ot örtüyü problemi çözülmür

"Qarabağ" - "Sent-Etyen" oyunu öncəsi problem yaşanıb, nazirlik isə təkzib edib

Tofiq Bəhramov adına Respublika stadionunun ot örtüyündə problemlər yaranacağı barədə xəbər vermişdik. Avropa liqasının play-off turu çərçivəsində keçirilən "Qarabağ" - "Tventen" oyunundan sonra stadionun bərhad vəziyyətdə olması ilə bağlı narazılıqlar yaranmışdı. Hətta Ağdam klubunun qələbə qazanmamasına səbəb kimi bu amili göstərənlər də az deyildi.

Bu narazılıqlardan sonra avqustun 30-da stadion ot örtüyünün yenilənməsi üçün təmirə bağlanmışdı. Lakin sentyabrın 18-də Avropa Liqasının qrup mərhələsində keçirilən "Qarabağ" - "Sent-Etyen" oyunu öncəsi stadionun ot örtüyündə olan problemlər jurnalistlərin diqqətindən yayınmayıb. Qol.az-ın yaydığı xəbərə görə, Hollandiyadan gətirilən qazonun problemi olmasa da, ot örtüyünün meydana gətirdiyi müəyyən hissəsinə seliqlə döşənməyi ortaya çıxıb. Bu isə standartlara uyğun gəlmir.

Qeyd edək ki, Tofiq Bəhramov stadionu təmirə bağlandıqdan bir müddət sonra yayılan xəbərlərdə Gənclər və İdman Nazirliyinin AFFA ilə birgə stadionu yeni qazon gətirdiyi, salınan ot örtüyünün "Real" və "Barselona"-nın stadionlarında olan qazonlarla eyni olduğu bildirilib. Lakin "Qarabağ"-"Sent-Etyen" oyunu bu xəbərlərin doğru olmadığını göstərdi.

Yayılan xəbərlərlə bağlı aidiyyəti orqan olan Gənclər və İdman Nazirliyi ilə əlaqə saxladıq. Nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Səməd Məmmədova bu xəbərləri təkzib etdi: "Nazir Azad Rəhimov da bu sual verilmişdi. O qeyd etmişdi ki, yaxınlarda stadionun ot örtüyü yenilənəcək. "Eurovision" ilə bağlı stadion təmirə verilmişdi. Əgər "Baku Crystal Hall" hazır olmasaydı, yarışma stadionuna keçiriləcəkdi. Ot örtüyü yaxınlarda dəyişdirilib. Çox yüksək səviyyədə ot örtüyüdür. Oyundan sonra normal stadionlarda belə ot örtüyündə problem yaranabilir. Amma bərhad vəziyyətdə olduğunu demək inanılmazdır. Mən elə bir halla rastlaşmamışam. Ot örtüyünü gətirən şirkətin nümayəndələri də oyun zamanı stadionda olublar. Özləri birbaşa nəzarət ediblər. Heç bir problem yoxdur. Bu, sırf yanlış informasiyadır. Özüm şəxsən bu məsələni araşdırdım. Belə bir şey olsa, birinci mənə xəbər çatır. Amma elə bir problem yoxdursa, demək, yayılan xəbərlər reallığı əks etdirmir. Araşdırmalarımız zamanı məlum oldu ki, oyun zamanı şirkətin holland müvəkkilisi də stadionda olublar".

□ Cavanshir ABBASLI



**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

“Yeni Azərbaycan” qəzetinin keçmiş baş redaktoru Alqış Həsənoğlu “Yeni Müsavat”-a müsahibəsində dövlət qəzetlərinin başsağlığı siyasətindən danışdı. A.Həsənoğlu deyib ki, dövlət qəzetləri bu məsələdə olduqca əcaib bir mənərə yaradırlar: “Kiminsə qaymanası, qayını və ya baldızı dünyasını dəyişib.

Və dərhal eybəcər bir yanış başlayır, başsağlıqları durmadan axır və bu proses məhrumun qırçı çıxana qədər davam edir. Düzdür, qəzetləri bu yerdə heç cür ittiham etmək olmaz, onları başa düşmək asandır, redaksiya sifariş qəbul edir və bundan müəyyən məbləğdə qazanc əldə olunur”.

A.Həsənoğlunun sözlərinə görə, bu siyasi israfçılığın əsasında az qala dövlət qəzetlərini işğal edən başsağlığı elanlarının böyük payı var. Eks-baş redaktor bu səbəbdən də hesab edir ki, redaksiyalara bu məzmunlu müraciətlərdən gələn vəsaiti kompensasiya etmək şərtlə başsağlığı kampaniyası dövlət nəşrlərindən yığışdırılmalıdır: “Çünki mən bilən, indi heç yerdə belə ənənə yoxdur. Sadəcə olaraq, qəzetlərdə elan verilə bilər ki, filankəs rəhmətə gedib, mərhumun dəfni hansı məkəndə və ne vaxt olacaq. Ele bununla da kifayətlənmək lazımdır. Digər tərəfdən, bu cür başsağlığı vermək praktikası yas məclislərinin siyasələşməsi üçün münbit mühit yaradır”.

“Azərbaycan” qəzetinin redaktoru Bəxtiyar Sadiqov bildirdi ki, son dövrlər yas mərasimlərinə israfçılıqla bağlı müzakirələr gedir. Çox maraqlı təkliflərin səsləndiyini xatırladan baş redaktoru sözlərinə görə, 95-99 faiz insanlar yadda ziyafət süfrələrinə bənzər süfrələrin açılmasının əleyhinədir: “Mən də bu qəbildən insanam. Başsağlığına gəlincə, bununla bağlı müəyyən mövqə-

Alqış Həsənoğlunun “başsağlığı qadağası”na cavab gəldi



Bəxtiyar Sadiqov:
“Dünya qəzetlərindən xəbəri olmayanlar insanları çaşdırıb bilər”

lərlə rastlaşırıq. Amma ortada dünya təcrübəsi var. Dünya qəzetlərindən xəbəri olmayanlar insanları çaşdırıb bilər. Türkiyədə dünyasını dəyişən insanlarla bağlı başsağlığını şəkillə, yarım səhifə, bir səhifə həcmində verirlər. Bu, dünyada qəbul edilmiş təcrübədir. Kimsə nədənsə xəbərsizdirsə, Azərbaycan ictimaiyyətində fikri formalaşdırmağa çalışmasın. Başsağlığının funksiyası var. İnsanlar öz dost-taşıqlarının, doğmalarının ölümü ilə bağlı xəbərdar edirlər: mərhumun cənazəsi filan tarixdə, filan ünvandan götürüləcək”.

B.Sadiqovun dediyinə görə, başsağlığı sayəsində müəyyən insanlar yaxınlarına üz vermiş kəndə münasibətlə dərdini bölüşür. Uzaqda yaşayan insanlar hüsrə



Arif Əliyev:
“Bu, sivil dünyada bir mədəni və əxlaqi kateqoriyadır”

ğısı da aradan qalxır. Bundan başqa, qəzetlər cüzi də olsa bundan gəlir götürürlər. Başsağlığı “bazar” “Azərbaycan” qəzetindədir. Çox vaxt buna görə bizə qısqançlıqla yanaşırlar. İmkanlı, elitər adamlar da hüznələrini bölüşmək üçün bizi seçirlər. Kiminsə başsağlığından xoşu gəlməyə bilər. Bununla bağlı kimsə ölümündən öncə vəsiyyətini yazıb bilər. Notariyadan təsdiqlənmiş surətini bizə versələr, biz onunla bağlı başsağlıqlarını yayımlamaq”.

Sonda baş redaktor “mən istəməzdim ki, kimsə gündəmə gəlmək üçün başsağlığı məsələsindən istifadə etsin” dedi.

Media ekspertlərinin də başsağlığı siyasəti ilə bağlı fərqli mövqeyi var. “Yeni Nəsil” Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev

hesab edir ki, bizim xalq özünə problem yaratmağı xoşlayır. Xüsusən də böyük əhəmiyyət kəsb etməyən məsələlərdə: “Axundovun çox gözəl bir sözü var ki, dirilərin ölümlərini əziyyətindən necə

qurtarmasının ölümlərə dəxli yoxdur. Hamının həyatında itkilər olub. Amma az adam tanıyıram ki, onun başsağlığı ilə bağlı ciddi problemi olsun. Mənə elə gəlir ki, elə bir əhəmiyyət kəsb etməyən məsələ üzərində mübahisə açmaq doğru deyil”.

A.Əliyevin sözlərinə görə, başsağlığı tarixən qəzetlərdə geniş verilən, hətta bəzi baş redaktorların təbircə, “gəlir gətirən” məsələlərdən biridir: “Amma bununla yanaşı, məmurların, yüksək vəzifəliyə yaxınları rəhmətə gəndə başsağlığını da yaltaqlığa çevirmək bir element kimi istifadə olunur. Azərbaycanda bunun əgini çıxarmağa cəhd var. Ümumilikdə isə qəzetlərdə başsağlığının dərc edilməsi Azərbaycan, sağ qalanlar üçün problem yaratmır. Əgər kimsə mövqeyini bildirirsə, kimsə deyirsə ki, “ağını çıxarmayın”, deməli, bunu nəzərə almaq lazımdır”.

Müsahibimiz dedi ki, hər yerdə insanların mədəniyyəti, ölçü həddi sivil məsələlərin öz həllini tapmasına kifayət edir. Hər kəsin daxili mədəniyyəti var: “Yası düşənlər də adamların başsağlığını gözləyir. Bu da məmur münasibətlərinin bir formasıdır. Amma sivil dünyada bu, mədəni və əxlaqi kateqoriyadır, neinki qanunun qarşılıqlı olduğu məsələ. Başsağlıqlarından inciyən, ölüsünə-dirisinə ziyan gəldiyini düşünən çox az adam var”.

□ Sevinc TELMANQIZI



Elmar Vəliyev prezidentin qovduğu icra başçısını niyə himayə edir?

İşdən çıxarılan Məharət Mustafayev Gəncə İcra Hakimiyyətini özünün “iş yeri”nə çevirib

Elmar Vəliyevin “sağ əli”, Gəncənin Nizami rayonunun icra başçısı Məharət Mustafayev işdən çıxarılaraq həbsinə hazırlıq görülməsi haqda yazmışdıq. Artıq gələnə güc verməyə üstünlük verən sabiq icra başçısına xuliqanlıq maddəsi ilə cinayət işi başlanmış. Baş Prokurorluq bu xəbəri təsdiqləyən məlumat yayıb.

Sabiq başçı Elmar Vəliyevin Yevlaxdan gətirdiyi kadrlardandır. Vəliyevlərin üsul-idarəsinə bələd olanlar onların kadrlarını qorumaq üçün dəridən-qabıqdan çıxdıqlarını da bilməmiş deyillər. Bəs necə oldu ki, Elmar Vəliyev Məharət Mustafayevin işdən çıxarılaraq ittiham elan olunmuş birinə çevrilməsinə razı oldu?

Moderator.az yazır ki, M.Mustafayevin son zorakılığınə yola açan da E.Vəliyev olub: “Bu insident Göygöl rayonunun icra başçısı Arif Seyidovla Gəncənin icra başçısının yola getmədiklərindən, ən azından Məharət Mustafayev olayından sonra münasibətlərin kəskin soyuyacağından xəbər verir. Məlumatlara görə xeyli vaxt imiş ki, Gəncə və Göygöl rayonunun sərhədlərinin az qala hər perimetri uğrunda savaş aparılması, bu azmış kimi, əslində Məharət Mustafayevin Göygölün Gəncənin Nizami rayonu ilə sərhəd ərazisini qarış-qarış satması onsuz da münasibətləri xeyli əvvəldən soyudubmuş. Ola bilsin ki, Məharət Mustafayevə xuliqanlıq maddəsi ilə cinayət işi başlanmasıyla kifayətlənilməyəcək...”

Daha doğrusu, həmin ərazidən torpaq alan adının çəkilməsini istəməyən bir mənəbə artıq bu istiqamətdə fəaliyyətə başlanıldığı barədə moderator.az-a məlumat verərək narahətçiliyini bildirib. Onun bildirdiyinə görə, ondan tanımadığı adamlar həmin torpağın kimdən və neçəyə alındığı barədə dəqiq məlumat istəyərək qeydiyyat aparıblar. Görünür, məsələ xeyli ciddidir və xuliqanlıq maddəsi sadəcə əsas cinayət pərdələmək niyyəti daşıyır. Bu yoxlamaların Elmar Vəliyevə zərbəsi dəyəcəyini isə proqnozlaşdırmağa dəyməz. Çünki bütövlükdə Gəncəbasanın patronajlığı prezidentin mühafizə xidmətinin rəhbəri general Bəylər Eyyubovdadır və bir-biri ilə torpaq davası aparın hər iki icra başçısı da bir rəhbərlik tərəfindən idarə olunur. Odur ki, məsələnin böyüycəyini gözləməyə dəyməz”.

Sayı yazır ki, hazırda M.Mustafayevin boş qalmış vəzifəsi Gəncə şəhər icra başçısının birinci müavini Mikayıl Zeynalova həvalə edilib. Başçı təyinatı hələlik yubansa da Elmar Vəliyev ora yenə də öz adını təyin etməyə çalışır: “Ola bilsin bu namizəd də YAP Gəncə şəhər təşkilatının sədri, Kəpəz rayon icra başçısının müavini olsa da hər zaman Elmar Vəliyevin yanında olan Naqif Həmzəyev olsun”.

“Yeni Müsavat”-a daxil olan məlumata görə, M.Mustafayev “yuxarı”ların qəzəbinə gəlsə də, E.Vəliyev sabiq başçını himayə edir: “Məharət Mustafayev barəsində prezident sərəncamı elan olunan sonra demək olar ki, hər gün Gəncə İcra Hakimiyyətinə gedir. Saatlarla Elmar Vəliyevin kabinetində olur. Belə məlumat var ki, ara sakitləşəndən sonra Elmar Vəliyev onu Gəncədə digər vəzifəyə təyin edəcək”.

Məsələ ilə bağlı Gəncə İcra Hakimiyyətinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Kənan Məmmədovla əlaqə saxladığımız xidmət rəhbəri sorğumuzu cavabsız buraxdı.

□ E.HÜSEYNOV

Himn təklifi keçmiş və indiki deputatları qarşı-qarşıya qoydu

Etibar Hüseynov Azərbaycan SSR-in himnini yenidən gündəmə gətirdi, Nazim Məmmədov isə onu qeyri-ciddilikdə ittiham etdi

Deputat Etibar Hüseynov Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının ildönümünü ərəfəsində unikal təkliflə çıxış edib. O, musiqisi Üzeyir Hacıbəyliyə məxsus olan Azərbaycan SSR-in himnini Bakının himni kimi bərpa etməyi təklif edib. Qeyd edək ki, deputatın bu təkliflə çıxış etməsi ilk dəfə deyil. O, bir neçə il əvvəl də bəstəkar Üzeyir Hacıbəyovun 1944-cü ildə Azərbaycan SSR üçün yazdığı himnin Bakı şəhərinin himni kimi təsdiq olunmasını təklif edib.



Etibar Hüseynov



Nazim Məmmədov

Deputat facebook səhifəsində bununla bağlı yazıb:

“Artıq illərdir ki, sentyabrın 18-i dahi Üzeyir Hacıbəylinin anadan olduğu gün, həm də Milli Musiqi Günü kimi də qeyd olunur. Hələ 2 il əvvəl Milli Məclisdə təklif etmişdim ki, Üzeyir bəyin xatirəsinə hörmət əlaməti olaraq Azərbaycan SSR-in himnini Bakının himni kimi bərpa edək. Təbii ki, sözlərdən imtina etməklə. Digər tərəfdən də, minus variantda himn daha möhtəşəm səslənir. Dünyanın bütün iri şəhərlərinin gerbi, himni, bayrağı var. Nədən bizdə olmasın? Ruslar illər sonra olsa da Aleksandrovin müəllifi olduğu SSRİ-nin himninin sözlərini dəyişib yenidən Rusiyanın himni kimi bərpa etdilər. Ancaq bizdə bu cür möhtəşəm əsər tarixin arxivində itib batıb.

Bu himnə diqqətlə qulaq asın. Möhtəşəmdi, həm də Bakımızın da adına layıqdı. Neyi gözləyirik..?”

Deputatın bu fikri isə birmənalı qarşılanmayıb.

Keçmiş deputat Nazim Məmmədov bu təklifə etirazını bildirib və təklifi qeyri-ciddi adlandırıb: “Deputat Etibar Hüseynov Azər-

baycan SSRİ-nin himninin milli variantda bərpası təklifini irəli sürərək, görünür, ya ciddi fikir bildirməyib, ya da jurnalistlər bunu şişirdiblər”. O, editor.az-a açıqlamasında bu təklifə mənfi yanaşdığını söyləyib: “Nəzərə almaq lazımdır ki, bir ölkənin bayrağının, himninin, atributlarının dəyişməsi yaxşı hal deyil. Bu, həmin dövlətin zəifləməsinə gətirib çıxarır. Digər yandan, atributlara münasibətdə qeyri-ciddi rəy formalaşdırır. Bu baxımdan mən bu təklifi müsbət qarşılamıram. Azərbaycanın kifayət qədər möhtəşəm bayrağı, himni və atributları var və bunlara dəyişiklik etməyə gerek yoxdur. Bu məsələnin gündəmə gəlməsi doğru

addım deyil. Görünür, deputat bu təklifi səsləndirərkən ya ciddi söz deməyib, ya da jurnalistlər bunu şişirdiblər”.

E.Hüseynovun cavabı da özünü çox gözəltməyib. O, yenidən status yazaraq fikrində qaldığını bildirib və N.Məmmədovun statusuna toxunub: “Əvvəla, mən anlamıram ki, mənim irəli sürdüyüm təklifə bu adam niyə cavab verir. Gədəbəyin keçmiş deputatı özünü hansı statusda hiss edir ki? İkincisi də bu adama niyə başa salmayıblar ki, mən dövlət himninin dəyişməsinə təklif etməmişəm, keçmiş himnimizi Bakının himni kimi bərpa etməyi təklif etməmişəm”.

□ RÖYA

Sentyabrın 18-də Avropa Parlamentində (AP) Azərbaycanla insan haqları və demokratiyanın vəziyyəti ilə bağlı sət qətnamənin qəbul olunması nəinki rəsmi Bakı, hətta demokratik düşürgə üçün də gözənilməz olub. Qeyd edək ki, AP-ın qəbul etdiyi qətnamədə Azərbaycan hakimiyyəti insan hüquqları sahəsində ciddi islahatlar aparmağa, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarına, müxalifət partiyalarına, müstəqil jurnalistlərə hücumları dayandırmağa, sərbəst toplaşma ilə bağlı qadağanı aradan qaldırmağa çağırılıb.

AP deputatları Leyla və Arif Yunusların, Rəsul Cəfərovun, İntiqam Əliyevin, Həsən Hüseynlinin həbsini pisləyir, onların dərhal və qeyd-şərtsiz azad olunmasını tələb edir. Azərbaycandakı mövcud vəziyyət bənd-bənd təsvir olunan sonra tövsiyə və tələblər sadalanıb. Bu bölümde Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi və quruma üzv ölkələrinə repressiyaları dayandırmağa, Olimpiya Xartiyasına uyğun olaraq mətbuat azadlığına hörmət etməsi üçün Azərbaycan hakimiyyətinə təsir göstərilməsi çağırışının əksini tapması yenilikdir. Həmçinin Avropa Birliyi Xarici Əlaqələr Komitəsinə Azərbaycanla hüquq müdafiəçilərinə qarşı prosesləri yaxından izləyərək AP-a hesabatlar verməsi də vurğulanır. Bundan əlavə, qurum 24 may 2012-ci il tarixli qətnaməni xatırladı və xəbərdarlıq edib: **"Avropa Birliyi Şurasını Azərbaycanda repressiyalar davam edəcəyi təqdirdə, insan hüquqlarının pozulmasına görə məsuliyyət daşıyan şəxslərə qarşı sanksiyaların tətbiqi məsələsinə baxmağa çağırırıq"**.

Göründüyü kimi, artıq beynəlxalq təşkilat Azərbaycan hakimiyyəti ilə danışıq dilində sət ritorikaya üstünlük verməyə başlayıb. Hakimiyyət qətnaməni qeyri-obyektiv və əsassız adlandırdı.

YAP-ın icra katibi, baş nazirin müavini Əli Əhmədov qətnamənin qərəzli və qeyri-obyektiv olduğunu bildirdi. Ə.Əhmədov deyib ki, Azərbaycan müxtəlif layihələr üzrə Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq edir: "Lakin bu əməkdaşlıq Avropa Parlamentinə əsassız olaraq Azərbaycana ittihamlar irəli sürməyə mənəvi haqq vermir. Azərbaycan müstəqil dövlətdir və öz taleyini özü həll etmək haqqına sahibdir. Avropa Parlamentinin bəzi üzvlərinin düşüncüyü formada Azərbaycana təsir göstərmək, onun daxili işlərinə qarışmaq mümkün deyil".

YAP-ın icra katibinin müavini Azərbaycanın Avropa Parlamenti ilə münasibətlərinə yenidən baxılmasının zəruriliyindən danışıb.

"Avropa Parlamenti erməni lobbisinin dəstəyi ilə Avropanın maraqlarını tapda-

lamaq və dünyanın iqtisadi xəritəsini dəyişdirmək məqsədini daşıyan qüvvələrin alətinə çevrilir. Azərbaycana qarşı qətnaməni qəbul edən şəxslərin sayı belkə də Avropa Parlamentinin cəmi 3-4 faizini təşkil edir. Amma bu şəxslər birləşib Avropa Parlamentinə heç də başucalıqı gətirməyən və Avropanın maraqlarına zidd olan hərəketləri qəbul etməyə imkanını əldə ediblər". Bunu isə

birmənalı, aydın şəkildə sanksiyaların artıq üfəqdə göründüyünün bəyan edilməsi yanılırmısa, birinci dəfədir". **Müsavat başqanı hesab edir ki, bu baxımdan qətnamə fərqli bir sənəddir və hakimiyyət tərəfindən ciddi müzakirəyə səbəb olmalıdır:** "Hesab edirəm ki, hakimiyyət istər Azərbaycanın mənafeyi, istər öz maraqlarını nəzərə alırsa, qətnamədə verilən tövsiyələrə çox diq-

Pənəh Hüseyn sənədin qəbulunu mühüm addım hesab edir: "Demokratik vəziyyətin pisləşməsinin vətəndaş cəmiyyət təşkilatlarına, müstəqil media, gənclik hərəkatının nümayəndələrinə və hüquq müdafiəçilərinə qarşı repressiyaların və həbsin həyata keçirilməsinin iqtidar dairələrindəki bir sıra şəxslərin beynəlxalq təşkilatlara qarşı məsuliyyətsiz davranışlarının və nəhayət, bütövlükdə avtorita-

masını üçün ümumi siyasi kursdan başqa konkret şəxslər də məsuliyyət daşıyır. Sanksiyaları gözləməyə ehtiyac yoxdur, onlar bərsində tədbir görülməlidir".

EL Hərəkatının sədri Eldar Namazov isə hələ bir neçə il bundan əvvəl də Avropa Parlamentinin sanksiya ilə bağlı xəbərdarlıq etdiyini xatırladı: "Azərbaycanla bağlı həmin qətnamədə Avropa Komissiyasına tövsiyə olunurdu ki, in-

aliyyətini iflic edə biləcək sət qətnamə qəbul edib: "Bu da Rusiya iqtisadçılarının ən qorxduğu sanksiyadır. Belə bir sət təkliflə Avropa Parlamenti çıxış etdi. Eyni zamanda Ukrayna ilə bağlı sazişin təsdiqinin əleyhinə 100-dən artıq deputat çıxış etdi. Yeni son seçkidə öz təmsilçiliyini artıran bu qanadın proseslərə yanaşması maraqlıdır. Qəbul olunan qətnamədən savayı çox ciddi bir mesaj da oldu.

Avropa Parlamentinin sanksiya hədəsi; iqtidar "əsassız" sayır, müxalifət isə...

modern.az saytına açıqlamasında **Milli Məclisin Beynəlxalq Münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri, Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov** deyib.

"Azərbaycan Avropanın qulu ola bilməz". **Milli Məclisin İnsan Hüquqları Komitəsinin sədr müavini Yevda Abramov** Avropa Parlamentinin Azərbaycanı islahatlara çağırmasını AzadlıqRadiosuna şərh edərkən belə deyib. Deputat bildirib ki, Azərbaycan Avropa ölkələrinin diktəsi ilə oturub-dura bilməz: "Avropa evvəlcə özü bəxsin, öz ölkəsində gedən proseslərə bəxsin, sonra Azərbaycandakı vəziyyətə qiymət versin. Bu Avropanın standartları sizə məlum deyil? Avropa Azərbaycanda demokratiya istəyirsə birinci növbədə Ermənistanı işğalçı adlandırsın, Qarabağı qaytarsın, ondan sonra mitinq istəsin".

İqtidar təmsilçilərindən fərqli olaraq müxalifət qətnaməyə önəm verir və sənədi ciddi dəyərləndirir.

Müsavat başqanı İsa Qəmbərin sözlərinə görə, önəmli odur ki, AP maraqlar mövqeyindən yox, prinsiplər mövqeyindən çıxış edərək növbəti qətnaməni qəbul edib: "Qətnamədə Azərbaycanda insan haqları, siyasi məhbuslar, azadlıqlarla bağlı məsələlər ətraflı və dəqiq əks etdirilib. Xüsusən də son dövrdə həbs edilən şəxslər, vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri ilə bağlı məsələlər geniş şəkildə şərh olunub və konkret mövqə ortaya qoyulub. Azərbaycan hakimiyyətinin öz öhdəliklərinə əməl etməsi tələb olunub. Eyni zamanda yekunda da bütün bunlar edilməyəcəksə, Azərbaycana qarşı Avropa Birliyinin sanksiyalar tətbiq etməli olduğu anonsu verilib. Bu, Avropa Parlamentinin Azərbaycandakı vəziyyətlə bağlı qəbul etdiyi sənədlərdə yeni bir mərhələdir. Bu cür

qətlə və ciddi yanaşmalıdır". **Hakimiyyətin artıq ilkin reaksiyasında bu sənədi "qərəzli" adlandırmasına gəldikdə, İ.Qəmbər bunları deyib:** "Biz dəfələrlə onun şahidi olmuşuq ki, beynəlxalq təşkilatların qətnamələri, hesabatları, bəyanatları ortaya çıxandan sonra Azərbaycan hakimiyyətinin hətta ayrı-ayrı sözcükləri belə bunu qərəzli adlandırır, buna qarşı çıxışlar edirlər. Amma hakimiyyət yekunda həmin sənədlərdə əks olunan tövsiyələri bu və ya başqa səviyyədə qəbul etməli olub. Ona görə də nəinki ayrı-ayrı şəxslərə, hətta hakimiyyətin rəsmi sözcülərinin də etiraz etməsi o anlama gəlmir ki, hakimiyyət bunu qəbul etməyəcək. Ancaq hakimiyyətin bunu qəbul edib-etməməsi bir neçə amildən asılıdır. Mən o amillərdən ikisini qəbul etmək istəyirəm: birincisi, bu qətnamədən sonra Avropa Birliyi yetkililəri hansı addımları atacaqlar, açıq məkanda və qapalı görüşlərdə Azərbaycan hakimiyyətinə hansı mesajları verəcəklər? Hər halda, bu, Avropa Parlamentidir, Avropa Birliyinin icra strukturları deyil. Ona görə də icra strukturlarının nümayəndələrinin bundan sonra atacağı addımlar önəmlidir. Mahiyyət etibarilə onlar parlamentin mövqeyini qəbul etməlidirlər və o istiqamətdə hərəket etməlidirlər. Açıq müstəvidə yəqin ki, bu, yüz faiz ediləcək. Ancaq qapalı görüşlərdə bu mesajlar nə şəkildə verilir, bu, önəmlidir. İkinci amil isə Azərbaycan cəmiyyətinin özüdür. Azərbaycan cəmiyyəti ölkəmizdə haqq-ədalət prinsiplərinə əməl olunmasını nə qədər ciddi bir şəkildə tələb edəcəksə, haqq-ədalət, azadlıqlar uğrunda nə qədər ciddi mövqə ortaya qoyacaqsə, Azərbaycan hakimiyyətinin də istər daxildən, istər xaricdən gələn bütün tələbləri, tövsiyələri qəbul etmə zərurəti o qədər artacaq".

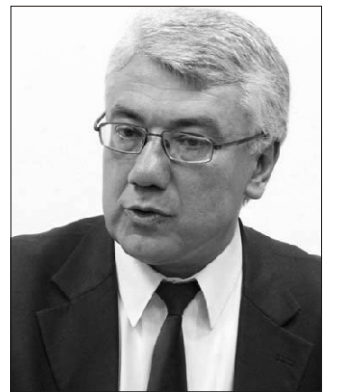
Xalq Partiyasının sədri



İsa Qəmbər: "Hakimiyyət istər Azərbaycanın mənafeyi, istər öz maraqlarını nəzərə alırsa, qətnamədə verilən tövsiyələrə çox diqqət və ciddi yanaşmalıdır"



Pənəh Hüseyn: "Bu vəziyyətin yaranması üçün ümumi siyasi kursdan başqa konkret şəxslər də məsuliyyət daşıyır"



Eldar Namazov: "Yaxın aylarda Azərbaycanda insan haqları və siyasi məhbuslarla bağlı Avropa strukturlarının diqqət mərkəzində olacaq"

rizmin Azərbaycanın milli maraqlarını təhdid etdiyi və Qarabağ məsələsində bizim üçün ciddi problemlər yaratdığı barədə müxalifətin xəbərdarlıqları özünü doğrultdu. Ən müxtəlif motivlərlə bu məsələ gündəmə gəlir və nəticədə yalnız iqtidar yox, bütövlükdə Azərbaycan zərər çəkir. Hesab edirəm ki, yalnız bu qətnamədə yazıldığına görə yox, Azərbaycan cəmiyyətinin əksəriyyətinin tələbi kimi bütün siyasi və vicdan məhbuslarının dərhal azad olunması, qanunvericiliyə mürtəcə dəyişikliklər edilməsi prosesinin dayandırılması və köklü demokratik islahatların başlaması həyata keçirilməlidir. "Dərədə bəylik" taktikası ilə uzağa gədirib çıxmaq olmaz".

P.Hüseyn sanksiya gözləntisi barədə də fikirlərini bölüşdü: "Bir neçə aydan sonra Azərbaycanda siyasi məhbuslar məsələsi müzakirə olunacaq. Bir sıra məsələlərə hazırda Avropa Məhkəməsinə baxılır. Seçkilərlə bağlı beynəlxalq təşkilatların tövsiyələrinin bu ilin sonu, gələn ilin əvvəlində gündəmə gəlməsi gözlənilir. Bu baxımdan irəliləyişlər olmasa, sanksiyaların tətbiq olunması kifayət qədər realdır. Mənə elə gəlir ki, bu vəziyyətin yaran-

san haqlarını pozan məmurlara qarşı sanksiya tətbiq olunsun. Yəni ilk dəfə deyil ki, Avropa Komissiyasına Azərbaycana qarşı sanksiya tətbiqi ilə bağlı təklif edilir. Bununla belə, qətnamənin dili, ifadə tərzini kifayət qədər sətirdir". **E.Namazovun sözlərinə görə, bunun da səbəbləri var:** "Nəzərə almaq lazımdır ki, bir neçə ay bundan əvvəl Avropa Parlamentinə seçkilər keçirildi. Həm Avropa Parlamenti üzvləri, həm də rəhbər strukturlarda kifayət qədər ciddi dəyişiklik baş verdi. Ümumən o seçkilərin nəticələrini belə qiymətləndirmək olar ki, sağ mühafizəkar millətçi qruplar öz mövqelərini yeni parlamentdə gücləndirib, Avropa Parlamentində onların təmsilçiliyi daha da artıb. Bu isə o deməkdir ki, bu tendensiyaya xas olan nəticələri gözləməliyik. Bu da ondan ibarətdir ki, Azərbaycan məsələsi, Rusiyanın Ukrayna ilə bağlı hərəketlərində Avropa Parlamenti daha sət mövqedən çıxış edəcək. Eyni zamanda Avropa Birliyinin üzvü olmayan qonşu ölkələrin Avropa Birliyi ilə əməkdaşlığı məsələlərində daha ehtiyatlı mövqə tutulacaq".

E.Namazov xatırladı ki, bugünlərdə Avropa Parlamenti Rusiyaya qarşı bank fə-

Azərbaycanda həbsdə olan Avropa Parlamentinin təsis etdiyi "Saxarov" adına mükafata namizəd irəli sürülməsi də baş verdi. Bu da Avropa Parlamentindən Azərbaycan hakimiyyətinə çox ciddi mesajdır". **Qətnamədən sonrakı müddət üçün gözləntiləri bölüşən E.Namazov güman edir ki, Azərbaycanda siyasi məhbuslar məsələsinin həlli Avropa Şurasının üzünə düşəcəkdir:** "Azərbaycan Avropa Birliyi, Avropa Parlamentinin üzvü deyil. Azərbaycan Avropa Şurasının üzvüdür və indi Azərbaycan Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinə sədrlik edir, qurumun bir çox tədbirləri Bakıda keçirilir. Yaxın zamanlarda AŞ PA Sədri və AŞ sədrinin yenidən Bakıya səfəri gözlənilir. Bu mənada insan haqları və demokratiya problemlərinin həllinə çalışacağıq. Yaxın aylarda Azərbaycanda insan haqları və siyasi məhbuslarla bağlı Avropa strukturlarının diqqət mərkəzində olacaq. AŞ-PA-nın yanvar sessiyasında Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısındakı öhdəlikləri ilə bağlı məsələ gündəliyə salınıb. Bu müddətə qədər Avropa strukturları Azərbaycan hakimiyyətindən bu problemlərin həllini tələb edəcək".

□ Cavid TURAN

Nağıyev Arzu Nəsim oğlu uzun müddət təhlükəsizlik orqanlarında çalışıb, Qarabağ müharibəsi vətəranıdır. 2011-ci ildən «Trend» İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun müavini vəzifəsində çalışır. Mediada siyasi şərhlər, beynəlxalq və regional proseslərlə bağlı ekspert rəyləri ilə çıxış edir. İki kitabı çap olunub.

Son günlərin əsas gündəm mövzusu Yaxın Şərqdə İŞİD-ə qarşı beynəlxalq koalisiyanın yaranması və regionda başla-yacaq yeni müharibədir. Bu savaşa Azərbaycan sərhədlərində olmasa da, coğrafi olaraq çox yaxında və istənilən halda ölkəmizə də bu və ya digər formada təsir edəcək. Radikal terrora qarşı yeni koalisiyada Azərbaycanın yeri, ölkə daxilində dini radikalizm və ona qarşı mübarizə məsələləri ilə bağlı Arzu Nağıyevlə söhbət etdik.

- Bildiyiniz kimi, ABŞ hökuməti İŞİD-ə qarşı mübarizə məqsədi ilə beynəlxalq koalisiya yaradır. Necə düşünürsünüz, Azərbaycan İŞİD-ə qarşı beynəlxalq koalisiyada iştirak edəcəkmi?

- Düşünürəm ki, ilk növbədə İŞİD-in təsnifatını vermək lazımdır. İŞİD klassik terror təşkilatıdır? Bu gün istər «əl-Qaidə», istərsə də «Taliban» terror təşkilatı kimi qəbul olunub. Ancaq fikrimcə, İŞİD ilk dəfə ortaya çıxıb özünü elan edəndə ən böyük səhv onun adının dövlət kimi hallandırılması idi. İraq-Şam İslam Dövləti qruplaşması adından da görüldüyü kimi, onu yarananların əvvəlcədən məqsədləri dövlət qurmaq olub. Əsas quruluş regionu isə ərəb ölkələri, yeni Yaxın Şərq nəzərdə tutulmuşdu.

Bu gün İŞİD İslam dəyərlərinə zərbə vuran, həqiqi dini dəyərləri gözdən salan əsas quruma çevrilib. Qanuni sərhədləri dünya tərəfindən tanınmış dövlətlərin içində öz dövlətini elan edib, yeni qaydalar, qanunlar müəyyən edib. Bu qruplaşmanın böyüməsinə imkan vermək lazım idi. Lakin olmadı. İndi isə koalisiya yaradılır, İŞİD-in havadan bombalanmasına start verilib. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq günü-gündən bu qruplaşma daha da böyüyür.

İŞİD-lə bağlı əsas fikirlərdən biri budur ki, bu qruplaşmaya əsas dəstək Türkiyə və Qətərdən gəlir. Ərdəğanın son olaraq Qətərə səfəri də göstərdi ki, Türkiyəyə bu məsələdə siyasəti dəyişmək tövsiyə olunub. Bu da ona işarədir ki, artıq İŞİD, necə deyirlər, öz dayaqlarını itirir.

- İndi ekspertlər daha çox terrora qarşı mübarizədə əsas faktor kimi onun maliyyə mənbələrinin sıradan çıxarılmasını göstərir. Konkret olaraq İŞİD-ə qarşı mübarizədə bu istiqamətdə təkliflər var. Çünki bu qruplaşma böyük maliyyə imkanlarına malikdir və bunun vasitəsilə qruplaşma günü-gündən böyüyür. Eyni zamanda iddialara görə, Azərbaycanda, Türkiyədə bu qruplaşmaya dəstək verən maliyyə mərkəzləri mövcuddur.

- Hər bir bu tip qruplaşmaların arxasında ciddi maliyyə mənbələri dayanır. Çünki döyüşmək üçün silah lazımdır, silah əldə etmək üçünsə pul. Yeni

ciddi maliyyə mənbələri olmadan bu cür qruplaşmaların fəaliyyət göstərməsi mümkün deyil. Məsələn, «Taliban» haqda iddialar vardı ki, Əfqanıstanda narkotikdən gələn gəlirin 16 faizi bu terror təşkilatına çatır. Ancaq onlar özləri bu iddiaları təkzib edirlər. Lakin unutmamaq lazımdır ki, Əfqanıstanda 1 milyard dollar dəyərində qiymətləndirilən narkotikin Avropa bazarın-

- Necə düşünürsünüz, Azərbaycanın bu məsələ ilə bağlı mövqeyi necə olmalıdır?

- Azərbaycan hər zaman terrora qarşı mübarizənin yanındadır. Bu hər zaman olub, indi də hiss olunur. Çünki İŞİD-in tərkibində azərbaycanlılar da var. Onların da Azərbaycan üçün real təhlükəsi var.

- Siyasi baxımdan necə olmalıdır? Azərbaycan Amerika-

ləri göstərdi ki, artıq bu cür dini fəaliyyətlərin içərisində həm də terrora meyilli fəaliyyətlər də cücərib. Doğrudur, bu məsələdə ən böyük təsiri Şimali Qafqazda gedən proseslər qoydu. O dövrdə radikal qruplar Azərbaycanın şimal bölgələrində müəyyən toxumlar səpməyi bacardılar. Burda da müəyyən qruplar meydana gəldi. Kimsə vəhhabiliyə, kimisə başqa radikal cərə-

candan Suriyaya üz tutanlar Türkiyə ərazisindən istifadə etdilər. Çox maraqlıdır ki, bu adamlar bir qayda olaraq eyni qrafikdən istifadə edirdilər. Türkiyəyə gedir, oradan Suriya sərhədinə gedir və sərhəddən də Suriyaya keçir. Mən iddia etmirəm ki, Türkiyə hökuməti buna bilərəkdən şərait yaradırdı. Ancaq hər halda, bütün məlumatları bunu göstərirdi. Bu cür

sual gündəmədir ki, Azərbaycan hökumətinin, xüsusən də xüsusi xidmətlərin radikal dini cərəyanlarla bağlı, onların qarşısının alınması ilə bağlı hansısa konsepsiyası, fəaliyyət programı olubmu?

- 90-cı illərdə, yeni müstəqillikdən sonra dini maarifçilik işinə o qədər də diqqət yetirilmədi. Bu sahədə bir boşluq yarandı. Dini radikallığın nə dərəcədə qorxulu olduğunu və hansı fəsadlar törədə biləcəyini hiss etmədiklər. Yalnız sonradan Əfqanıstandakı, Dağıstandakı, Çeçenistandakı hadisələr zamanı aydın oldu ki, bunlar böyük bir qrupa çevrilə bilər. Bu mənada, fikrimcə, radikal cərəyanların yayılmasında əsas amil dini maarifçiliyin və təbliğat işinin zəifliyi idi. Heç kimi hansısa dinə inanmağa və ya inammamağa məcbur etmək olmaz. Bu, vicdan azadlığıdır. Dini bölmək olmaz, dini bölücülük olanda, son nəticə belə məsələlərə gətirib çıxarır.

Şimal tərəf bir istiqamətə yönəldildi, cənub tərəf bir başqa tərəfə. Müxtəlif bölgülər yaradıldı və din üzərində qruplaşmaların sayı artdı. Bütün bunların əsas səbəbi isə dini maarifçiliyin zəif olması idi.

- Bugünlərdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri maraqlı bir fikir söyləyib. Deyib ki, dini maarifçilik, təbliğat işi ilə biz məşğul olacağıq, cənabət tövrədən və ya buna hazırlaşanlarla isə hüquq-mühafizə orqanları. Necə düşünürsünüz, indi radikal qrupların Azərbaycan üçün hansısa təhlükə törətməsi realdır?

- Düşünürəm ki, İslam dini Azərbaycan xalqının qəlbindəki gerçək yerinə qayıtmalıdır. Də-də-babalarımız bu dini necə se-və-sevə, şövqlə yaşayıblarsa, indi də dinə o cür səmimi, imanlı münasibət olmalıdır. Dindən sui-istifadə halları, dəb xatirinə, yaxud hansısa siyasi, qrup maraqları xatirinə dini istismar etməyə imkan verilməməlidir. Bugünlərdə din xadimlərinin yeni formaları təqdim olundu. Münasibət birmənalı deyildi, ancaq məlum olanda ki, bu geyim Hacı Zeynalabdin Tağıyevin geyiminə bənzədilib, münasibət dəyişdi. Yeni dini insanlara təqdim edib, sevdirmək lazımdır. Bunun yolu isə təbliğata bağlıdır. Təbii ki, dindən öz cənabət məqsədləri üçün istifadə edənlər olduqda, onlara qarşı hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti olacaq.

- O sahədə vəziyyət necədir?

- Azərbaycanda bu gün dini ekstremizmlə mübarizə yüksək səviyyədədir. Sadəcə olaraq, bilmək lazımdır ki, bu, mürəkkəb, ağır bir sahədir. İnsanları öyrənmək, araşdırmaq lazımdır və onların hər biri ilə ayrıca iş görülməlidir. Elə bir zamanda yaşayırdı ki, hər gün situasiya dəyişə bilər. Bu mənada onların üzərinə böyük bir məsuliyyət düşür. Bu sahədə son vaxtlarda görülən işlər, əldə olunan nəticələr belə görünən işlərin uğurlu olduğunu deməyə əsas verir. Hüquq-mühafizə orqanları bu qruplarla mübarizədə itki verdi. Ancaq əlbəttə, istənilən halda bu cür fəaliyyətlərin qarşısını almaq hüquq-mühafizə və təhlükəsizlik orqanlarının borcudur. Azərbaycanın gələcəyi naminə bu cür hadisələrin qarşısı alınmalıdır.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

“Azərbaycan ABS-ın yaratdığı antiterror koalisiyasında olmalıdır”

Arzu Nağıyev: “Qərbin İŞİD-ə qarşı müharibəsi nəticəsində Yaxın Şərq yenidən şəkilləndiriləcək”

dakı qiyməti 30-32 milyard dollar olur. Yeni 32 dəfə qiymət bahalaşır. Bu isə böyük bir bazar deməkdir.

Eyni fikirləri İŞİD barəsində də demək olar. Bu qruplaşma, narkotik, silah, neft və insan alverindən böyük pullar qazanır. Əlbəttə ki, böyük pullar olmadan döyüşmək mümkün olmaz. Hər bir qruplaşmanın arxasında böyük maliyyə gücü dayanır. Hər bir əsgərin gündə 3 dəfə yeməyi, aylıq maaşı, ailəsinin saxlanması xərcləri, digər xərclər və nəhayət, silah-sursata xərclənən pullar.

Azərbaycanda bu cür terroru maliyyələşdirən mənbələrin olmasına inanmıram. Olarsa, yəqin ki, müvafiq qurumlar onların qarşısını tez bir zamanda alarlar.

- Belə bir iddialar var ki, ABS-ın İŞİD-ə qarşı geniş koalisiya quraraq müharibəyə başlaması İraq və Suriyanın yenidən işğal olunmasına hesablanıb. Bu tendensiya müşahidə olunurmu? İŞİD-ə qarşı mübarizənin belə desək, yan təsirləri nədən ibarət olacaq?

- Çox maraqlı durum alınır. İŞİD ortaya çıxdığı gündən bu yana Fələstin-İsrail mövzusunda heç zaman toxunmayıb. Eyni zamanda bu həm də onu göstərir ki, terror təşkilatının bu mövzu ilə bağlı mövqeyi yoxdur. Mən belə düşünürəm ki, Qərbin İŞİD-ə qarşı müharibəsinin son nəticəsi olaraq Yaxın Şərq yenidən şəkilləndiriləcək, İraq və Suriyanın parçalanması baş verəcək. Suriya və İraq parçalanmağın ən asan yolu İŞİD-dir. Artıq ABS öz ordusundan və ya NATO birləşmələrindən istifadə etmədən terrora meyilli bir qurumun əli ilə Yaxın Şərqin iki böyük dövlətini parçaladı.

nın yaratdığı koalisiyaya qatılmaldır?

- Əgər həqiqətən mübarizə olacaqsız, düşünürəm ki, Azərbaycan Amerikanın yanında, antiterror koalisiyasında olmalıdır.

- Konkret olaraq Azərbaycana qarşı da təhdid var. Bugünlərdə mediada yayıldı ki, İŞİD-in rəhbərlərindən biri “cihadı” Şimali Qafqaza gətirəcəkləri ilə hədələyib. Sizcə, bizə qarşı belə bir təhlükə realdır?

- Bu təhdid daha çox Şimali Qafqazla bağlıdır. Ancaq bunun özü də çox böyük təhlükədir. Çünki bu cür müharibələr nə qədər bizim sərhədlərə yaxın olsa, təhlükənin həcmi də o qədər böyük olar. Aydın məsələdir ki, Şimali Qafqaz dedikdə nəzərdə tutulan Çeçenistan və Dağıstandır. Dağıstan isə Azərbaycanla böyük bir sərhədə malikdir. Orda baş verən cücətilər istənilən an Azərbaycan tərəfə də keçə bilər. Ancaq təbii ki, əsas hədəf Çeçenistandır, çünki onların köhnə haqq-hesabları hələ də qalmaqdadır.

- Azərbaycandan Suriyadakı döyüşlərə, konkret olaraq İŞİD-ə qatılanlar var. Doğrudur, əvvəlcə hökumət bu mövzuya xüsusi önəm vermədi, ancaq gedənlərin sayı artdıqdan sonra narahatlıq hiss olunmağa başladı. Bir sıra addımlar atıldı. Necə düşünürsünüz, bu mövzuda hökumətin konkret tədbirlər planı varmı? Yoxsa sadəcə ənənəvi metodlardır?

- Ümumiyyətlə, diqqətlə analiz etdikdə, xüsusən də yerləşdiyimiz ölkələrlə müqayisə aparanda görürük ki, Azərbaycanda həqiqətən də dini tolerantlıq mövcuddur. Din azadlığı var. İstənilən insanın öz dinini təbliğ etməsi, yayması imkanları var. Ancaq son illərin hadisə-



“Ölkəmizdə radikal cərəyanların yayılmasına əsas səbəb dini maarifçiliyin və təbliğat işinin zəifliyidir”

yanlara meyilləndi. İlk vaxtlarda Azərbaycan hökuməti fərqli dinlərə tolerant yanaşaraq onların fəaliyyətinə maneçilik törətmədi. Lakin sonradan bu qruplar açıq şəkildə radikallaşmağa başlayanda, Azərbaycan dövlətinə, cəmiyyətin əsaslarını sarsıda biləcək bəyanatlar yayanda və fəaliyyətlər həyata keçirəndə bu qrupların təhlükəyə çevrildiyi məlum oldu. Bundan sonra artıq Azərbaycan dövləti bu qruplara qarşı müəyyən addımlar atmağa başladı.

Burda maraqlı məqamlardan biri də budur ki, Azərbay-

insanların yoldan çıxarılar, radikal təbliğatların təsiri ilə xaricə aparılması təhlükəli tendensiya idi.

- Azərbaycandan daha əvvəl də Əfqanıstana, Şimali Qafqaza döyüşlərə qatılan insanlar olub. Hətta 90-cı illərdə bu qruplaşmaların üzvlərinə qarşı məhkəmə prosesləri də oldu. Ancaq aydın məsələ idi ki, bu cür radikal dini təbliğatlar Azərbaycanda yeni idi. Azərbaycanda ənənəvi məzhəblər tərəfindən bu cür çağırışlar olmayıb, bu tendensiya müstəqillikdən sonra baş verib. İndi daha çox bu

Sentyabrın 20-də "Azəri-Çıraq-Günəşli" neft yatağının istismarı üzrə Bakıda imzalanan müqavilənin 20 ili tamamlandı. Bu, dünyada neft-qaz yataqlarının uzunmüddətli mənimsənilməsində dair ən iri transmilli layihələrdən biri, postsovet məkanında isə birincisi idi. Elə ona görə də əhəmiyyəti və təmsilçiliyi səbəbindən dərhal "Əsrin kontraktı" adını almış oldu.

"Əsrin kontraktı"nda 8 ölkədən (Azərbaycan, Türkiyə, ABŞ, Böyük Britaniya, Yaponiya, Norveç, Rusiya, Səudiyyə Ərəbistanı, az sonra İran) 13 şirkət (ARDNŞ, "Amoko", bp, "MakDermot", "Yunikal", "LU-Koyl", "Statoyl", "Ekson", "Türkiş Petroleum", "Penzoyl", "Itocu", "Remko", "Delta") təmsil olunurdu. Onu da qeyd edək ki, bu anlaşma sonralar dünyanın 20-yə yaxın ölkəsinin 40-dan çox neft şirkətinin qatıldığı daha bir neçə on müqavilənin imzalanmasına yol açdı.

Əslində dövlət müstəqilliyi əldə olunan gündən Azərbaycan cəmiyyətinin və ölkənin hakim elitasının başlıca məramı qlobal neft strategiyasının sürətli reallaşmasına yönəlmişdi. Siyasi sabitliyin təmin edilməsi, Qarabağ probleminin həlli, ölkənin pozitiv beynəlxalq imicinin möhkəmlənməsi və iqtisadi yüksəlişin əldə olunması məhz neft faktoru ilə əlaqələndirilirdi. Bu amilin xüsusi rolunu Azərbaycanın qeyri-dostları da anırlar və o səbəbdən neft strategiyasının gedişini hər vaxtla tənzimləməyə, ləngitməyə və yaxud özlərinə sərfəli səmtə dəyişməyə çalışırdılar. Bütün bu "neft ümidləri" məhz "Əsrin kontraktı" imzalanmaqla real məzmun qazandı.

Neft müqavilələrinin imzalanmasına cəhdlər hələ 1990-cı illərdə, ölkəyə Ayaz Mütəllibovun rəhbərlik etdiyi dövrdə başlanmışdı. Xəzərin Azərbaycana aid hissəsində yataqların istismarı üzrə ilk tenderin qalibi "Amoko" oldu. O vaxt Azərbaycanın payı cəmi 20% təşkil edirdi, həmçinin də ABŞ, Rusiya, Türkiyə, İranla, Qərbi Avropa ölkələri ilə onların energetik maraqları da nəzərə alınmaqla möhkəm əməkdaşlıq körpülərinin qurulması ilə Heydər Əliyev "Əsrin müqaviləsi"nin baş tutmasından ötrü lazımı siyasi zəmini hazırlamağı bacardı. Buna həm də ABŞ-in (Qərbin) köməyi ilə Çeçenistanda qızıışan və Rusiyanın diqqətini yayındıran müharibə də xeyli dərəcədə yardımçı oldu.

"Əsrin müqaviləsi" həqiqətən də aşağıdakı bir çox parametrlər üzrə tələyüklü önəm daşıyırdı:

- *bununla Azərbaycanın geosiyasi qərbyönlü kursu aydın şəkildə müəyyənləşmiş və möhkəmlənmiş oldu;*
- *dünya birliyində yeni müstəqil dövlətin əlverişli "neft və tranzit" imici təsdiqlənmiş oldu;*
- *ölkəni siyasi-iqtisadi böhrandan sürətli çıxarmaq üçün münbit zəmin yarandı;*
- *neft dollarlarının nəhəng həcmi həyatın bütün sferalarının inkişafına güclü impuls ver-*

H.Əliyev başa düşürdü ki, qlobal neft kontraktının imzalanması çox böyük risklərlə bağlıdır və müvafiq əlverişli şəraitin yaradılmasına yönəlik zəruri geosiyasi, diplomatik və daxili siyasi tədbirlər görülmədən onun gerçəkləşməsi mümkün deyil. Qarabağda davam edən müharibə, ölkə içində qeyri-sabit oxlokreatik durum, şimal və cənub sərhədlərimizdən permanent hədələr, ABŞ-in və bir sıra digər aparıcı

di və Qarabağ nizamlaşdırılmasında ölkənin mövqeyini xeyli dərəcədə möhkəmləndirdi;

- *Bakı regional və qlobal neft siyasətində, həmçinin beynəlxalq fəaliyyətin müxtəlif sahələri və istiqamətlərində mühüm mərkəzə çevrildi.*

"Əsrin müqaviləsi" ümumən 30 ilə hesablanıb və artıq yolun yarıdan çoxu qət edilib. Bu da bəzi yekunlar eləməyə imkanlar yaradır.

daş ölkələrin energetik təhlükəsizliyinin təmin olunmasına əhəmiyyətli töhfə verməkdədir. Məhz bu kontrakta görə Bakının qərbyönlü geosiyasi kursu olduqca sabit və inkişafı xarakter aldı, ABŞ, Avropa və digər ölkələrlə strateji tərəfdaşlığın möhkəm bağları yarandı, Azərbaycanın beynəlxalq əhəmiyyəti əhəmiyyətli ölçüdə artdı. Bunu da xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, "neft və truba" Türkiyə, Gürcüstan və Azərbayca-

laşdırmaq təhlükəsi davamlı olaraq qalırdı. Dərin sosial-iqtisadi böhran (yüksək inflyasiya, işsizlik, yoxsulluq) cəmiyyəti məyusluq və ümitsizlik girdabına yuvarlatmışdı. Bura həmçinin əlverişsiz xarici siyasət faktorunu əlavə eləmək lazım gəlir - Azərbaycanın daxili böhran fonunda xarici hədələri ölkənin təhlükəsizliyi, suverenliyi və perspektiv inkişafına real risklər yaradırdı.

Belə əlverişsiz şərtlər altında "Əsrin müqaviləsi"nin imza-

ları həllini tapacaq. Bu 20 ildə toplum həqiqətən Azərbaycanın sürətli "küveytləşməsi"ne ümidləndi, hərəgah başqa "neftekrat" ölkələrin (Nigeriya, İraq, Zair və s.) təcrübəsi və ölkəmizdəki bəzi tendensiyalar, xüsusən də korrupsiyanın miqyası və inhisarçılıq, müəyyən şübhələr yaradırdı.

Əfsus ki, "böyük neft" in mənimsənilməsinin ilk illəri hələ ki, ölkənin "küveytləşməsi" ilə bağlı şübhələri aradan qaldır-

Azərbaycanın siyasi taleyini dəyişən tarixi hadisə

"Əsrin kontraktı"nın imzalanmasından 20 il ötür; bu müqavilə və ardınca BTC layihəsinin reallaşması ilə ölkə qeyri-müəyyənləşmədən yeni bir eraya sıçrayış edə bildi; ancaq "qara qızıl" Azərbaycan və onun iqtidarını hələ də iki seçim arasında sınağa çəkməkdədir...

Tarix 1994-cü il 20 sentyabr



Bu 20 ildə müqavilə real siyasi və iqtisadi məzmun kəsb edib, ölkənin inkişafında mühüm amilə çevrilib. ARDNŞ-nin məlumatına görə, xarici şirkətlər tərəfindən Azərbaycanın neft-qaz sektoruna qoyulan sərmayələrin ümumi həcmi 50 milyard ABŞ dollarını keçir. Bu kontrakt çərçivəsində iki ixracat neft kəməri - Bakı-Supsa və Bakı-Tiflis-Ceyhan (BTC), habelə Bakı-Tiflis-Ərzrum (BTƏ) qaz kəməri çəkilib. Neft və qazın təsdiqlənmiş ehtiyatları imkan verir ki, ölkə növbəti on illiklərdə təkə cəmi neft ixracatçısı yox, dünya bazarlarında həm də mühüm qaz ixracatçısı olsun. 1994-cü ildə Azərbaycanın valyuta ehtiyatları yox idi, bu gün isə o, on milyardlarla dollar xərcləyir və ehtiyat saxlayır. Ən sadə hesablamalara görə, "kontraktın" işlədiyi müddətdə yalnızca Neft Fondu \$200 milyardan çox alacaq.

Geosiyasi və siyasi dividentlər də heç də az əhəmiyyət kəsb eləmir. "Əsrin kontraktı" Azərbaycan imkan yaradıb ki, öz energetik təhlükəsizliyini təmin eləsin. Hazırda isə o, tərəf-

darı sarsılmaz alyansda birləşdirib.

Qısaqı, ölkəmizin ən yeni tarixində ən parlaq geosiyasi, siyasi və sosial-iqtisadi uğurlar bu və ya digər dərəcədə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması və ardıcıl həyata keçirilməsi tarixi ilə sıx şəkildə əlaqədardır. Bu prosesdə Heydər Əliyevin məxsusi rolunu var, nədən ki, bütün plus və minusları ilə birgə ölkənin neft strategiyası xeyli dərəcədə onun israrlı cəhdləri və söyləri hesabına reallığa çevrilib.

"Əsrin müqaviləsi"nin önəmi və Azərbaycanın neft strategiyasının pozitivləri retrospektiv analizdən daha aydın görünür. Məsələn odandır ki, 20 il öncə Azərbaycan elə bir xaotik və qeyri-müəyyən durumda idi ki, gələcəklə bağlı optimist planlar qurmaq praktik surətdə çətin idi. O zaman ərazilərimizin 20%-nin işğalı, 1 milyon qaçqının yaranması ilə nəticələnən erməni-Azərbaycan müharibəsi ən qaynar mərhələsində, ölkə siyasi anlamda qarmaqarısqı vəziyyətdə idi - tez-tez qiyamlar baş verirdi, hakimiyyəti güc yolu ilə də-

lanması və ardınca strateji BTC kəməri layihəsinin reallaşması Azərbaycan ətrafında müəyyən düşməncilik zolağı yaratsa da, eyni zamanda qeyri-sabit və böhranlı durumdan qurtulmaq üçün geosiyasi platsdarm formalaşdırdı. Faktiki olaraq "Əsrin müqaviləsi"nin və BTC layihəsinin reallaşması yolunda inanılmaz obyektiv və subyektiv çətinliklər, daxili və xarici maneələr var idi və onların həlmi mərhələli şəkildə və uğurla aradan qaldırıldı. "Əsrin kontraktı" və BTC hesabına Azərbaycan öz tarixində qeyri-müəyyənləşmədən və qorxulu bir reallıqdan hazırkı ziddiyyətli, lakin perspektivli "yeni neft erası"na sıçrayış elədi.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın ən yeni tarixində ən əhəmiyyətli hadisə oldu. BTC və BTƏ kəmərləri işə düşməsi ilə həqiqi mənada bu müqavilənin strateji əhəmiyyətinin sınağı baxımından ciddi mərhələ başladı. Söhbət ondan gedir ki, müstəqillik əldə olunduğundan bəri cəmiyyətə israrla tələp edilirdi ki, neft dollarlarının ölkəyə axını ilə ölkənin bütün əsas problemləri həllini tapacaq. Bu 20 ildə toplum həqiqətən Azərbaycanın sürətli "küveytləşməsi"ne ümidləndi, hərəgah başqa "neftekrat" ölkələrin (Nigeriya, İraq, Zair və s.) təcrübəsi və ölkəmizdəki bəzi tendensiyalar, xüsusən də korrupsiyanın miqyası və inhisarçılıq, müəyyən şübhələr yaradırdı.

mayıb. "Əsrin müqaviləsi"nin gerçəkləşməsinin aşkar pozitivlərinə (iqtisadi inkişaf templərinin artması, milli büdcənin sürətli böyüməsi, investisiya bümü və s.) baxmayaraq Azərbaycan enerji-resurs xarakterli birtərəfli inkişaf kursunu hələ də dəf edə bilməyib, neft dolları axını bütün cəmiyyət üçün, hər halda, dinamik inkişaf faktoruna çevrilməyib.

Üstəlik, risk qalır ki, neftdən götürülən əsas gəlirlər bundan sonra da toplumdən yan keçəcək və yeni yerli oliqarxiyanın və Qərb kompaniyalarının zənginləşməsinə yönələcək. Əgər bu təməylü sonda qalır gəlsə, o zaman "Əsrin kontraktı"nın pozitivləri tədricən ayrı mənə kəsb eləməyə başlayacaq, ölkə birtərəfli inkişafa məhkum olacaq və bununla da optimist ümidlərin məhvi qaçılmaz olacaq.

Bir çox ölkələrin inkişaf təcrübəsi sübut edir ki, neftin özü ölkənin çiçəklənməsinin birmənalı qarantı olmur. Ehtimal olduqca güclüdür ki, ölkənin bu resursu yerli oliqarxlarla Qərb şirkətlərinin mərkətili maraqlarının korrupsiyalaşmış "qara deşik"ə yoxa çıxсын. Təəssüf ki, belə bir təhlükə Azərbaycan üçün də var: bu gün neft strategiyasının aşkar müsbət cəhətlərinə xeyli dərəcədə ölkənin sosial-siyasi və iqtisadi həyatında qalmaqda olan problemlər kölgə salır. Onu da qeyd eləməyə dəyər ki, "Əsrin müqaviləsi"nin nəhəng maliyyə gəlirləri çox tez-tez Azərbaycanda avtoritar tendensiyaların möhkəmlənməsi üçün istifadə olunub və olunmaqdadır.

Sadalanacaq problemlərə rəğmə, "Əsrin kontraktı" bütövlükdə ölkənin sistemli və dinamik inkişafının təmin edilməsi üçün real baza yaradıb. Hələlik "qara qızıl" bütün cəmiyyətin hertərəfli inkişaf faktoruna çevirmək üçün yetərincə sənəballı şanslar qalır. Əsas odur ki, bu şanslar əldən buraxılmasın. Bu mənada "Əsrin müqaviləsi" imzalanmasından 20 il sonra da yenidən Azərbaycanı iki seçim arasında sınağa çəkməkdədir: ya bütün cəmiyyətin uduşda olacağı modelə üstünlük veriləcək, ya da uduşda yalnız korrupsiyalaşmış yerli və xarici oliqarxiya olacaq.

□ Zəfər QULİYEV, politoloq

Sentyabrın 17-də "Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzi" Azərbaycanca demokratiyanın vəziyyəti" mövzusunda geniş konfrans keçirib. Konfransda Ümid, Müsavat, KXCP, ADP və digər müxalifət partiyalarının təmsilçiləri və qonaqlar iştirak edirdi. Demək olar ki, ADP-nin konfrans zalı dolmuşdu. Konfrans pis olmadı. Repressiyaların, diktaturanın qarşısını almağın yolları, siyasi məhbusların azad olunması yönündə müzakirə və təkliflər oldu. Konfransdan dərhal sonra bəziləri ənənəvi olaraq öz "peşələrini" davam etdirdilər.



Elman ABBASOV
 Ümid Partiyası sədrinin
 informasiya və mətbuat üzrə müavini

"Dost itirən, düşmənçilik edən vaxtımız deyil.."

Facebookda kimisi kiminsə peşəsinə rişxəndlə yanaşır, kimisi keçmiş qurdalayır, bir çox hallarda isə aşağılayıcı ifadələr işlədilir. Bir sözlə, bəziləri dəridən-qabıqdan çıxırlar ki, bu tədbiri gözdən salsınlar, orada toplaşan siyasi partiya liderləri arasında yaranan az-çox səmimiyyəti gərginləşdirsinlər. Təəssüf ki, bu qrupun sırasında hörmət etdiyim jurnalistlər, siyasətdə az-çox tanınmış partiya funksionerləri sayılanlar da var. Ona görə təəssüf edirəm ki, onlar hakimiyyətə, Azərbaycanın demokratikləşməsinə iddialıdırlar. Unudurlar ki, bəzən yazdıqları, sərgilədikləri tavr və davranışları belə siyasi proseslərə ziyan vurur. Yazdıqlarını 5-10 nəfər öz ətrafında olan bir qrup ya bəyənir və ya şərhli ilə züytür, öz əməllərində facebookda qəhrəmanlıq edirlər. Amma undurlar ki, onla-

rın yazdıqlarını minlərlə insan oxuyur və qiymət verir. Hansı ki onların arasında düşürgesindən, mövqeyindən asılı olmayaraq savadlı və ziyalı insanlar da var. Dişmələr, biri-birini gözəndəsalma kampaniyası xalq prosesindən kənar saxlayır. Yaddan çıxarırlar ki, bu dağınıqlıq və dağıdıcılıq, şəxsi ambisiyalar yalnız hakimiyyətin xeyrinə işləyir.

Repressiyaların tüğyan etdiyi, avtoritarlıqdan diktaturaya keçidin baş verdiyi bir zamanda bizim dost, tərəfdar itirən, düşmənçilik edən, söz güleşdirən vaxtımız deyil. Bizimlə olmayan, fərqli düşünən, fərqli mövqə sərgiləyənlər bizdən deyil, satqındır, düşməndir xəstəliyi ilə bu hakimiyyət bəzilərinə yoluxdurub. Ya... qaradaşım demokratiya bir

açılmıdır, demokratik cəmiyyət qurmaq istəyirsənsə proses aparmalısan, xalqla işləməlisən, xalq proseslərinə içinə qatmalısan. YoxsaE diktaturanın, avtoritarlığın əleyhinə çıxıb, avtoritarlıq etmək nə demək? Bəziləri insanlara "inqubator" kimi baxırlar. Hər kəs bir olmalı, eyni düşünməli, hər şeyə eyni pəncərədən baxmalıdır? Buna insanlar borcludurlarmı? Hər kəsin hadisələrə, proseslərə fərqli yanaşması, fərqli düşüncəsi, fərqli baxışı ola bilər. Hər kəsin daşıya biləcəyi bir yük var. Apara biləcəyi qədər yük apara bilər, hərə bir formada demokratikləşməyə töhfə verə bilər.

Bu çətin, incə, uzun yolda gələnlər də olacaq, gələnlər də, yorulub yolda qa-

lanlar da... Adamlar mitinqə çıxır tutulur qəhrəmandır, sonra "içəri"də ərizə yazmağa məcbur ediləndə sındı deyirlər. İllərini bu hakimiyyətlə mübarizəyə həsr edən, illərlə həbs yatan, məhrumiyətlərə, təzyiqlərə və təqiblərə məruz qalan insan onlarla olanda qəhrəman edirlər, günün birində

yasi məhbuslar haqqında, "Azərbaycanda siyasi məhbus yoxdur. Onlar hamısı cinayətkardır" deyənlərlə, vaxtilə mitinqləri dağıdanlarla, dünənə kimi hakimiyyətin dostu olub hər adımda ona tərif və şənində sağlıq deyənlərlə bir cərgədə olmağı sizin məntiqinizlə necə adlandırmaq?

yərək, hakimiyyətin dəyişəcəyinə ümid edirlər. Və illər keçir vəziyyət dəyişməklə əvəzinə daha da pisləşir.

Dünəndən etibarən isə Avropa Parlamentində Azərbaycanda insan haqları və demokratiyanın vəziyyəti ilə bağlı qətnamə layihəsini müzakirə etməyə başlayıblar. Qətnamə ilə, onun müzakirəsi ilə işimiz yoxdur. Yerində və obyektiv bir qərar olduğunu hesab etmək olar.

Amma yenə bir məsələni vurğulamaq istəyirəm ki, qalib olmaq üçün yürüdümlən daxili və xarici siyasət vəhdət təşkil etməli, maraqlar uzlaşdırılmalıdır. Beynəlxalq təzyiqlərin artdığı bir zamanda daxilə proses getmirsə, hakimiyyətə qarşı ciddi müqavimət yoxdursa, müxalifətdə qarşılıqlı ittihamlar hökm sürürsə, demək ki, faydalı iş əməsalı çox aşağı düşür. Əgər dünyada və regionda baş verən prosesləri, böyük güclərin maraqlarını nəzərə alsaq, olsa-olsa siyasi məhbus və insan haqları sahəsində bir az hakimiyyətin güzəştə getməsinə gözləmək olar. Qələbə üçün isə dəyişmək lazımdır, həm də dəyişikliyə özümüzdən başlamalı, siyasətin ritorikası dəyişilməli, müxalifətin müqavimət gücünü artırılmalı, xalq prosesə qatmaq üçün bütün imkanlardan istifadə olunmalıdır. Əks təqdirdə, nə Avropası, nə də Amerikasını bizim əvəzimizdən Azərbaycanı dəyişəsi deyil, cənablar!..

istefa verib gedəndə, onlardan ayrılmaq qərarı verəndə səbəbini belə aramadan satqın damğası vurmağa çalışırlar. Haqlarında söyüş təhqir, aşağılayıcı ifadələr, istehza, lağ və s. işlədirlər. Kimisi özünü, kimisi digərini radikal, liberal, müxalifətönlü, iqtidaryönlü adlandırır. Əslində Azərbaycan müxalifətini iki yerə ayırmaq daha doğru olar, söyüş söyənlər və söyüş söyməyənlər.

Yenə də özündənrazı birinci qrupa daxil olanların məntiqinə qayıdıram. Bir zaman bu hakimiyyətin möhkəmlənməsində, avtoritarlığın hökm sürməsinə müstəsna xidmətləri olub, sonradan pay ala bilməyərək küskün düşən-parlamentdə təmsil olunarkən beynəlxalq tribunlarda si-

Siyasət bir elmdir, dəqiq hesablamalara əsaslanır. Dünyada gedən qlobal dəyişikliklər, baş verən proseslər nəzərə alınmalı, beynəlxalq güclərin, region və qonşu dövlətlərin, eyni zamanda xalqın maraqları nəzərə alınmalı və buna uyğun siyasət yürüdülməlidir.

Prosesləri aparmaq, proses yaratmaq siyasətin bilavasitə işidir. Lakin bir neçə ildir ki, bəzi özündən razı siyasətlər yalnız müstəqil jurnalist araşdırmaları ətrafında diskussiyalar açmaqla gündəmdə qalmağa çalışır, beynəlxalq insan haqları təşkilatlarının hesablalarına istiqamətli açıqlamalar verilir, hətta illərdir beynəlxalq təzyiqlərin artdığı, sərt hesabların açıqlandığı bir dövəmdə hakimiyyətə ciddi zərbə de-

Partiyanın Gənclər Təşkilatı Qusarda seminar keçirib

Ümid Partiyası Gənclər Təşkilatı Qusarda partiya üzvü olan və müstəqil aktiv gənclərlə birgə seminar təşkil edib. Əvvəlcə gənclər Qusarın tarixi abidələrini ziyarət ediblər, sonra açıq havada "Gənclərin asudə vaxtının təşkili" mövzusunda keçirilən seminarda iştirak ediblər. Tədbirdə iştirak edən gənclər Azərbaycan gəncliyinin dünənki və bugünkü vəziyyəti, onların ictimai-siyasi proseslərdə rolu barədə diskussiyalar aparıblar.

Bu barədə məlumat verən Ümid Partiyasının gənclər şöbəsinin sədri Paşa Çıraqov deyib ki, Ümid Partiyası tərəfindən bu cür silsilə tədbirlərin keçirilməsi

planlaşdırılır. Məqsəd gənclərin ictimai-siyasi proseslərdə fəaliyyətinin artırılmasıdır. Yaxın vaxtlarda Bakıda və Sumqayıtda da seminarlar təşkil olunacaq.



Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir



Deyəsən, kürü azalıb

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Avropa Parlamenti yapıştlarımız haqda qərar çıxardıb, qısa desək, yazıblar ki, haqsız tutduğunuz adamları buraxın, insan hüquqlarına fikir verin, yoxsa sizi Parisə buraxmarıq.

Neft müqaviləsinin ildönümü ərəfəsində Firəngistanda belə qərarlar çıxarılması heç də yaxşı hal deyildir, bunun cavabı isti-isti Səməd Seyidovdan gəlmişdir. Səməd müəllim firəngləri yaxşı tanıyır, hansı yuvanın quşu olduqlarını bilir, neçə ildirdəki kürü desantımıza başçılıq edir, bu yolda hətta kürünə birə salmışdır. Daha düzü, Səməd müəllimin kürünü Strasbörk şəhərində oğurlamışdılar, hələ də tapılmayıbdır.

Uzun sözün qısa, Səməd müəllim deyib ki, bizimlə təzyiq yolu ilə danışmaq olmaz, Azərbaycanın öz müstəqil, suveren yolu var, 600 min manata rayonlara icra başçısı qoymaq istəyən Həsən müəllim kimi müstəqil hakimlərimiz var, biz istəsək Avropanın yarısını neft-qazımızla boğarıq və sair. Nə olsun beynəlxalq konvensiyaları imzalamışıq? Bizim üçün Hacıbala müəllimin işçisi Zaur müəllimin sözü qanundur! Suveren hüquqlarımız var! Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!

Yeri gəlmişkən, Səməd müəllimin etirazında bir cümlə lap xoşuma gəldi. Deyir, Azərbaycan əleyhinə qərar çıxardan avropalıların çoxu heç bizim ölkəmizə gəlməyibdir, burdakı şəraiti yaxından tanımır.

Ay Allah atana rəhmət ələsin! Əlbəttə! Əgər o qərara imza atan firənglər Bakıya gəlib cənab prezidentin ehtiyat fondu hesabına yaxşı yeyib-içib əylənsəydilər heç eləncik mənhus qərara qol çəkərdilermi? Qətiyyətlə. Hələ gedəndə hələsinin pay-pürüşü də təyyarənin baqajına qoyulardı. Məncə, bu işi düzüb-qoşub həmin adamları vaxtında Azərbaycan həqiqətləri, dolma, sarı gəlinlərlə tanış etmədiyi üçün elə Səməd müəllimin özünə bir yağlı töhmət düşür. Şair demişkən: "Bizdən qabaqdadır avropalılar, işi iş bilənə tapşırırlar onlar". Hələ bir ayrı məsələ də vardır: "Nə işin var çığırdı, Çaqqal səni çığırdı?" Bu axırıncı, deyəsən, ayrı yazıdan idi, ancaq ta oxumusunuz, silsəm nə xeyri?

Ümumiyyətlə, hiss olunur ki, bu Avropada bizim ölkəmizi tanıyan qüvvələr azlıq təşkil edir. Hələ yazda Avropa Şurası ölkəmizdə gulya demokratiyanın inkişafı üçün qrantların, yardımların büdcəsini açıqlamışdı. Yaxın 2-3 il üçün hardasa 3 milyon avroya yaxın puldan söhbət gəldi. Halbuki, möhtərəm cənab prezidentin sərəncamı ilə təkçə Biləcərindəki demiryolçuların istirahət parkına 2 milyon manata yaxın vəsait ayrılmışdı. Niyə uzağa gedirik, elə avqustun 28-də cənab prezidentin başqa bir sərəncamı ilə Beyləqan-Şahsevən-Dünyamalılar yolunun təmirinə də 2 milyon manat ayrılmışdır. Bu da onu göstərir ki, firənglər yaxın illərdə bizim müstəqil dövlətimizə heç zad eləy bilməzlər!

Yeri gəlmişkən, orda gənclərimizi pozurlar, cürbəcür əxlaqsız yollara sürükləyirlər. Bu yaxında qəzetdə İsveçdə yaşayan həmyerlimiz haqda oxudum. Gənc adam şəhər bələdiyyəsinin üzvü imiş, indi isə İsveç parlamentinə seçilmək üçün namizədləşməyi irəli sürübdür! Görün necə tərbiyəsizdir, xalqın səsi ilə deputat olmaq istəyir! Beləsi sabah prezident, baş nazir olmaq xülyasına da düşər! Kış-kış... Çiyininizin üstündən tüpürün (yazını avtobusda oxuyanlar eləməsin), yanınızı qaşayın, bizdə elə şeylər olmasın.

Demokratiya, seçki islahatları sahəsində də Avropaya örnək yerik. Məsələn, bizdə hər seçkidən əvvəl Məzahir müəllimə siyahı göndərilir, o da hansı məntəqənin nəticəsi necə olacaq, hansı məktəbin müəllimi neçə bülleteni məməqabında içəri aparmalıdır, neçə nəfər döyüləcək, hansı qəzet bağlanacaq, kim tutulacaq - bunlar hamısı yerli "vizit-poll" vasitəsilə bilinir. Axırda nəticələr də təxminən üst-üstə düşür, xalq sevinir, gedib bulvarda şpaqat açıyıq. Mən eyni halı bugünərdə Şotlandiyada müşahidə elədim. Orda da əvvəlcədən rəy sorğusu aparmışdılar, birlik tərəfdarları 53 faiz idi. Referendumdan sonra eyni nəticə çıxdı.

İndi necə inanmayasan ki, şotlandlar əslində erməni zülmündən qaçmış Ağdamın Şotlandlı kənd sakinlərinin törəmələridir?

Müsəvat Partiyasının qurultayına artıq sayılı günlər qalıb. Başqanlığa bütün namizədlər partiya strukturlarında görüşlər keçirərək təbliğat kampaniyasını davam etdirir. Müsavat başqanlıqına namizəd Qubad İbadoğlu bugünərdə cənub bölgəsində səfərdədir. Təbliğatın gedişi haqqında "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıraraq başqanlıq namizəd deyir ki, hakimiyyətin müdaxilə cəhdlərinə baxmayaraq proses uğurla davam edir:

- Biz indi də cənub regionundayıq. Son günlərdə müşahidə elədiyimiz dəyişiklik ondan ibarətdir ki, cənub regionunda Müsavat Partiyasının yetərincə aktiv üzvləri var. Dəstəyimiz artır və biz baş çəkdiyimiz hər məntəqədə bunu hiss edirik. İkinci nəzərəçarpan tendensiya isə odur ki, partiyanın ali strukturlarının fəaliyyətinə yerlərdən nəzərət xeyli güclənib. Ancaq hakimiyyət strukturları görüşlərə maneçilik yaradır. Bizim Biləsuvar da keçirilən görüşümüzdə polis müdaxiləsi baş verdi. İcra hakimiyyətinin təmsilçiləri və polis görüşü ilkin qərarlaşdırdığımız yerdə keçirməyimizə imkan vermədi. Biz yerimizi dəyişməyə məcbur olduq, şəhərin kənarındakı yeməxanalardan birində toplandıq. Ancaq burada da icra nümayəndələri və polisin təqibi bitmədi. Onlar obyektin sahibinə basqı göstərdilər, tələb etdilər ki, işləmədiklərini, obyekt bağladığını elan etsinlər. Yeməxananın sahibi gəldi, bizdən xahiş elədi ki, obyekt bağlamağa məcburdur. Biz yenidən müzakirəmizi yarımçıq saxlayıb, məkanı dəyişməli olduq. Demək olar, hər yerdə belə situasiya ilə üzləşirik. Ancaq bütün çətinliklərə baxmayaraq, həm partiyanın mərkəzi strukturlarında, həm də yerli bölmələrdə tərəfdarlarımızın sayı artır.

- Bölgələrdə keçirdiyiniz tədbirlərə yalnız qurultay nümayəndələri, Müsavat Partiyasının üzvləri gəlir, yoxsa təəssübkeşləriniz də qatılır?

- Hələlik biz yalnız Müsavat Partiyasının qurultay nümayəndələri ilə görüşürük. Yerli fəallar da toplantılarımıza qatılır. Hələlik təəssübkeşləri görüşlərimizə dəvət etmirik. Çünki bütün söhbətlər, müzakirələr sentyabrın 27-də keçiriləcək qurultaya yönəlmişdir.

- Qubad bəy, partiya strukturlarında ciddi dəstəyiniz var, eyni zamanda sosial şəbəkələrdə gedən müzakirələrdə sizin Müsavat başqanlıqına şansınız daha yüksək qiymətləndirilir. Digər üç namizədlə qurultayqabağı hər hansı görüşünüz, gələcək fəaliyyətinizlə bağlı razılaşmanız olubmu?

- Xeyr, Müsavat Partiyası başqanlıqına digər namizədlərlə heç bir danışıq prosesi aparmamışıq. Biz yalnız öz təbliğat kampaniyamızla, platformamızda nəzərdə tut-

duqlarımızın canlı təmaslarda qurultay nümayəndələrinə çatdırılması ilə məşğulduq. Dedi-yiniz dəstəyi biz də hiss edirik. Həm partiyaçı, həm də ictimaiyyət arasında gedən müzakirələrdə bizim namizədlərimiz üzərində daha çox dayanılır. Seçki qərarlarımızın apardığı müşahidələr, sorğular da belə düşünməyə əsas verir. Şansımız yetərincə yüksəkdir. Təbii, hər şey qurultayın qərarından asılı olacaq.

fərqlənir. Bir zamanlar qurultay keçirilməməsinə israr edənlərin belə bir hissəsi aktiv şəkildə qurultaya hazırlıq prosesinə qoşulublar. Bu gün Müsavat Partiyasında qurultay keçirilməsinin tərəfdarlarının sayı yetərincə çoxdur. Həm paytaxt Bakının rayonları, həm ərəzisi işğal edilmiş rayonlar, həm qərb, həm cənub bölgəsi üzrə təşkilatlarımızda qurultaya hazırlıq bizim gözlədiyimiz tempə davam

xanizmlərinin yaranmasında istifadə edək.

- Avropa Parlamentinin Azərbaycanla bağlı son qətnaməsindən yaqın ki, xəbərdarsınız. Sənəddə Azərbaycanın üzərinə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsi tələbi də daxil olmaqla, 18 konkret bənd var. Bəzi ekspertlər deyir ki, bu qətnamə Azərbaycana qarşı sanksiyaların anonsu kimi də qəbul edilə bilər. Siz necə düşünürsünüz, bu qətnamənin

"Keçirdiyimiz hər bir görüşdə dəstəyimizin artdığını görürəm"

Qubad İbadoğlu: "Rayonlarda polis və icra strukturları tədbirlərimizə mane olur"



"Avropa Azərbaycan demokratiyasına dəstəyini davam etdirəcək"

Qurultay nümayəndələri kime səs versələr Müsavat Partiyasını yaxın illərdə həmin şəxs idarə edəcək. Bir məsələni də vurğulamaq istəyirəm ki, biz digər namizədlərə hər hansı danışıq təklifi ilə müraciət etmədiyimiz kimi, onlar da bizə hər hansı məsləhətləşmə, danışıq üçün müraciət etməyib.

- Ən son günlərə qədər partiya içərisində qurultay keçirilməsi, yeni başqan seçkiləri ilə bağlı tərəddüdlər var idi. Bəlli bir qisim İsa Qəmbərin bugünkü siyasi şəraitdə başqanlıqdan getməsinə qəti etirazını bildirirdi. Digər bir təbəqə isə yeni başqan seçilməsini partiyanın yenilənməsi üçün daha məqsəduyğun hesab edirdi. Siz qurultay nümayəndələri ilə, Müsavat üzvləri ilə görüşəndə onlar sizdən partiyada hansı dəyişiklikləri etməyinizi istəyirlər?

- Öncə onu deyim ki, artıq partiya qurultayının keçirilməsinə münasibət bir neçə ay öncəki münasibətdən kəskin

qəbulu Azərbaycanda demokratiyanın durumuna, söz, insan haqları, vətəndaş cəmiyyəti ilə iqtidar münasibətlərində hər hansı müsbət dönüş yarada biləcəkmi?

- Həmin sənədin hazırlanması prosesindən xəbərdar idik. Təbii, müəyyən gözləntilərimiz də var idi. Həmin sənədin hazırlanması üzrə müzakirələrə biz də cəlb olunmuşduq. Avropa strukturlarının rəhbərləri ilə bu məsələləri dəfələrlə müzakirə edən qruplarda biz də təmsil olunurduq. Fikrimcə, bu, sıradan bir sənəd deyil. Sözügedən qətnamə son illər Azərbaycan hakimiyyətinə konkret tələblərlə ünvanlanan ən ciddi sənəddir. Sənədin ritorikası da buna qədər beynəlxalq qurumların Azərbaycandakı antidemokratik proseslərlə bağlı bəyanatlarından fərqlənir. Hesab edirəm ki, sənəd Azərbaycandakı real ictimai-siyasi duruma adekvatdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanda əsas demokratik proseslərin hərəkətverici qüvvəsi siyasi partiyalar olmalıdır. Bu prosesdə vətəndaş cəmiyyətinin üzərinə düşən öhdəliklər də son dərəcə önəmlidir. Avropa Parlamentinin son qətnaməsində Azərbaycan demokratiyasının qarşılaşdığı problemlərin demək olar hamısı yer alıb. Ona görə də düşünürəm ki, bu sənəd gələcək demokratik proseslər üçün müəyyən dəstək vəd edir. Ancaq bayaq dediyim kimi, Azərbaycanda hər şey siyasi partiyaların gücündən, demokratik düşürgənin fəaliyyətindən asılı olacaq. Həm həbsdə olan fəalları azad edilməsi, həm demokratik prosesin yürütməsi ölkə daxilindəki proseslərdən birbaşa asılıdır. Avropa, bütövlükdə Qərb öz bəyanatları ilə, müraciətləri ilə daxilindəki proseslərə dəstək olacaq. Düşünürəm ki, yaxın zamanlarda Avropa strukturlarının bu fəaliyyətinin davamını da görəcəyik.

□ **Aygün MURADXANLI**

ABŞ-Türkiyə münasibətlərində müşahidə olunan soyuqluq artıq gərginliyə çevrilir. Türkiyənin son olaraq İŞİD-ə qarşı ABŞ koalisiyasına qoşulması Vaşinqtonu qəzəbləndirib. Gözi olayları ilə gün üzünə çıxan soyuq münasibətlər bu hadisədən sonra Vaşinqtondan Ankaraya kəskin ittihamların səslənməsinə səbəb olub. ABŞ Senatının Nümayəndələr Palatasının Xarici Əlaqələr Komitəsində "Türkiyə terroru dəstəkləyən ölkə" adlandırılıb. Bundan başqa, Amerika mətbuatında Türkiyə hökumətinin ünvanına sərt tənqidlər də artıb.

Siyasi şərhçi, Ankara Universitetinin doktorantı Orxan Qafarlı fikrincə, iki ölkə arasında münasibətlərdə soyuqluq Suriyadakı proseslər zamanı daha da artıb. Ekspertin fikrincə, Ankaranın müstəqil xarici siyasət yürütmək istəyi Vaşinqtonu narazı salıb: "Yaxın Şərqdə "ərəb baharı"nın son dayanacağı olan Suriyada Türkiyə ilə ABŞ arasında ciddi fikir ayrılıqları ortaya çıxdı. Bu fikir ayrılıqlarının əsas səbəbi Ankaranın regionda müstəqil xarici siyasət yürütmək istəyi idi. ABŞ Türkiyənin Yaxın Şərqdə regional siyasətini məhz Vaşinqtonun çətrinə altında olmasını istəyir. Erdoğan iqtidarının isə regionda "Müsləman Qardaşlar ayparası"ni formalaşdırması Amerikanın maraqlarına cavab vermir. Çünki belə bir gediş Yaxın Şərq regionunda yenə siyasi konyukturanın formalaşmasına gətirib çıxara bilərdi. Və regionda ABŞ-in hegemonluğunun sonu gələ bilərdi. ABŞ-da "qırğılar" bunu gözəl anlayırlar. Bundan dolayı Türkiyəyə qarşı soyuq münasibət formalaşdır. ABŞ-la Türkiyə arasında Yaxın Şərq regionunda Misir, Suriya və İsrail, eyni zamanda Rusiya məsələsində də ciddi fikir ayrılıqları mövcuddur. Eyni zamanda İsrail məsələsində də Vaşinqtonun ciddi narahatlığı var. ABŞ Yaxın Şərq siyasətini "soyuz müharibə" illərindən bu yana dörd dövlət üzərindən qurub. Türkiyə, İsrail, Səudiyyə Ərəbistanı və Misir ABŞ-ın Yaxın Şərqdə təhlükəsizlik və müttəfiqlik sütunları olublar. Bu dörd ölkənin münasibətlərinin pozulması və bir-birlərini müttəfiq

"Türkiyə artıq Qərblə bir yerdə deyil"

Ekspertə görə, Ankara Yaxın Şərq və Rusiya mövzusunda Vaşinqtonla ortaq hərəkət etmək istəmir; bölgədə yeni siyasi situasiya yaranır



Orxan Qafarlı

olaraq görməməsi Yaxın Şərqin təhlükəsizliyini risk altına alır".

O.Qafarlı deyir ki, Türkiyə ABŞ-a bölgədə yeni təhlükəsizlik çətrini fərqli şəkildə, "ərəb baharı" ilə formalaşan iqtidarlara qurmağı tövsiyə edirdi. Lakin bu baş tutmadığından Qəzər və Türkiyə regional layihələrinin mənfəətlərini Ankaraya

qoşulmaması regional məsələlərdə nə qədər dərin fikir ayrılığının olduğunu göstərir. ABŞ-ın Suriyada Əsədlə birgə hərəkət etməsi İŞİD məsələsində Türkiyənin xarici siyasət baxımından qəbulolunmazdır. Belə bir əməkdaşlıqdan da koalisiya mümkün deyil. Türkiyədə düşüncülər ki, bu koalisiyada Suriya-

anın da iştirakı Əsəd iqtidarını leğitimləşdirəcək".

Ekspertin fikrincə, münasibətlərdə daha bir qırıma nöqtəsi Rusiyadır. Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin Ukrayna hadisələrindən sonra müsbət istiqamətdə davam etməsi və ABŞ, AB-nin sanksiyalarına Ankaraya

nın da iştirakı Əsəd iqtidarını leğitimləşdirəcək".

Ekspertin fikrincə, münasibətlərdə daha bir qırıma nöqtəsi Rusiyadır. Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin Ukrayna hadisələrindən sonra müsbət istiqamətdə davam etməsi və ABŞ, AB-nin sanksiyalarına Ankaraya

Heç olmasa o dünyada rahat olmaq üçün...



Hüseyinbala SƏLİMOV

Bu dünyada hər şey mümkündür. Bəlkə elə bu da, bu məsələ də başqa məqsədlər üçün edilir. Amma bugünlərdə ən çox müzakirə olunan problem toy, xüsusən də yas mərasimlərinə məhdudyyətlərin tətbiq olunmasıdır.

Bəri başdan bu müzakirələrin hansı şəraitdə və necə getməsinə bir detalla çatdırılmağa çalışacam. Toylara həsr olunmuş tele-debatda elə həmin verilişin arasında 700 nəfərlik zalı olan yeni şadlıq sarayının reklamı gedir!.. İnsanlar kimə və nəyə inansın?..

Bilirsiniz, bəlkə də haradasa, açığı, çox böyük səy göstərərək, toy məclislərini başa düşməyə çalışmaq olar-bəli, insanlar, yeyir, içir, hətta keflənərək şənlik edir, bir az da israfçılığa varırlar. Bunu çətin də olsa, başa düşmək olar, həttdən ki, şənlənək, yeyib-çmək, yemək özü də bir mədəniyyətdir. İnsan hər yerdə öz mədəniyyətini nümayiş etdirir. Amma yenə də fərz edək ki, hamı eyni cür olmur, möhkəm yeyib-çməyi sevməyən insanlar və cəmiyyətlər də olur və bizim də bəxtimizə belə bir cəmiyyətin üzvü olmaq nəşib olub...

Bəs yas mərasimləri haqqında nə deyirsiniz? Onu hansı məntiqlə izah edək? İndiyə qədər olduğumuz yas mərasimlərinin hamısından üreyimizdə bir sualla ayrılmışdıq: görən, yas mərasimlərinə insanlara iştah haradan gəlir? Axı yasin atmosferi ağır olur, bu, dərdidir, qəmdir, ələmdir, hər halda, kədərli mərasimdir və güman edirik ki, hamı bu fikirlə razılışar.

Təsəvvür edin, insana kədər üz verib, sən də yeyib-çməyə gəlmisən... Məgər bu normal hal hesab edilə bilərmi? İnsan nəyin qayğısını çəksin - öz ölüsü və dirisi haqqında düşünsün, yoxsa kiminsə mədəsini doldursun?..

Məsələ elə bir hala gəlib çatıb ki, onu tamamilə obyektiv olaraq sosial bəla və hətta sosial faciə adlandıрмаq olar. İndi guya ki, müzakirələr gedir. Amma hiss olunur ki, böyük müqavimət var. Ona görə ki, bu, böyük industriyadır və yaxud da biznesdir. İqtisadçıların təxmini hesablamalarına görə təkcə yaşlara ildə bir milyard manata yaxın vəsait xərclənir...

İndi özünüz təsəvvür edin, görün ki, toy məclislərində hansı pullar "fırlanır"?

Yeyib-çməyə hədsiz meyl atavizm kimi bir şeydir. Bəlkə də bunun da bir bio-psixoloji kökləri var, bəlkə də insanların bəzində hansısa arxaik instinktlər baş qaldırır.. Bilmirik. Amma bunu normal qəbul etmək də olmur...

Yas mərasimləri ilə bağlı müzakirələrə adətən din xadimlərini də dəvət edirlər. Bu müzakirələrə yalnız onları dinləmək üçün baxırıq, çünki bu adamlar iki od arasında qalıblar - bir tərəfdən yas mərasimləri onların biznesi, dolanışığı yeridir, o biri tərəfdən də ictimai rəyə, lap açığı, siyasi tendensiya qarşı getməyə ehtiyat edirlər.

Amma asan da təslim olmur. Öz maraqlarını qorumaq üçün mentalitətdən tutmuş hədislərə qədər hər şeydən istifadə edirlər. Hər dəfə bu adamlara baxanda qeyri-ixtiyari olaraq beynimizdən bir sual keçir: axı bu insanlar nə vaxt milləti, cəmiyyəti irəli aparıblar ki?..

Əgər indi də onların dedikləri ilə oturub-duracağıqsa, Mirzə Cəlilin, Sabirin, Haqverdiyevin və ya Nərimanovun yazdıqları necə olsun? Axı sadaladığımız insanlar cəmiyyəti bu ruhanilərin ziyanlı cazibəsindən qurtarmaq, millətə elm və mədəniyyət yolunu göstərmək üçün olmanın əziyyətlər çəkmişdirlər!..

Biz dinin əleyhinə deyilik, din vicdan məsələsidir. Amma mövhumat əsl sosial faciədir...

Əvvəldə dedik ki, müzakirələrdə onların dediklərinə xüsusən diqqət yetiririk. Bu gün onlar nə deyir? Deyirlər ki, yeddi gün, qırx gün olmasa, heç olmasa, qoy, üç gün olsun! Deməli, yeddi gün yox, üç gün israfçılıq etmək olar! Onların bu xüsusəda dediyi budur ki, ehsan mütləq qalmalıdır!

Bəli, cəmiyyət də deyir ki, qalsın, amma qoy, insanlar gəlib bir stəkan çay içib əzizini itirən adama başsağlığı versin, mərhum haqqında, onun bu dünyadakı xoş əməllərindən danışsınlar.

İndi nə baş verir? Yeyib-çməyə o qədər baş qarışıq ki, ölü bir də qırx gündən sonra yada düşür!

Deyirlər ki, ehsan fəqir-füqarə üçündür. Olsun. Amma bu gün ehsan da az qala ünvanlı sosial yardıma çevrilib, əsl ehtiyacı olana çatmır. Olmazmı ki, bu hüsrü düşmüş insanlar gücləri çatan qədər kimsəsiz uşaqlara və qocalar evinə yardım etsinlər?

Bunun heç reklamına və nümayiş etdirilməsinə də ehtiyac yoxdur, çünki "Sağ əlin verdiyini sol əl bilməməlidir"- deyiblər...

Qərb iqtidarı niyə sıxmağa başladı?

Gözlənilmədi kimi də oldu. Azərbaycan yeni təzyiqlərlə üzləşdi. Bu dəfə sərt tənqidlər Avropa Parlamentindən gəldi. Avropa Parlamentinin üzvləri Azərbaycan hakimiyyətini ölkədə insan hüquqlarının sisteməti və kobud şəkildə pozulmasına görə pisləyən qətnamə qəbul etdi. Xüsusən qeyri-hökumət təşkilatlarının, siyasi fəalları və müstəqil mətbuat nümayəndələrinin təqibinə görə.

Qətnamədə hüquq müdafiəçiləri Leyla və Arif Yunus, İntiqam Əliyev, Həsən Hüseyinli və Rəşad Cəfərovun dərhal azad edilməsi haqqına dəqiq tələb ifadə olunub. "Al-nin Azərbaycanla əməkdaşlığı hərtərəfli olmalı və insan hüquqlarının müdafiəsini də əhatə etməlidir", - deyər qətnamədə vurğulanır.

Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, hüquq müdafiəçilərinin təqibinə son qoyulmasa, Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsi təhlükəsi var.

Bundan başqa, Avropa Parlamenti Beynəlxalq Olimpiya Komitəsini Azərbaycandan 2015-ci il Avropa Oyunları çərçivəsində söz azadlığını təmin etməyi tələb etməyə çağırıb.

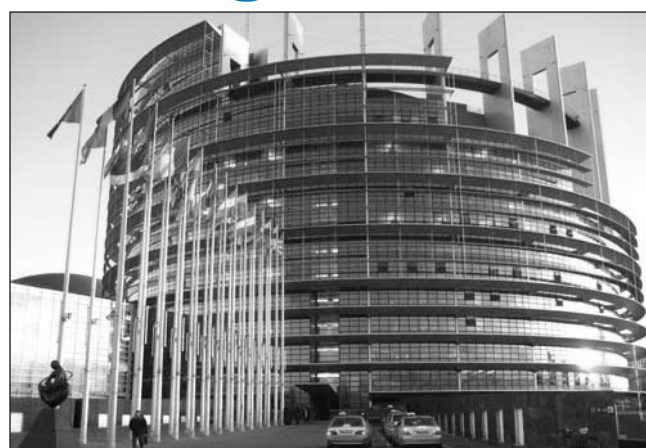
Söz azadlığı təmin edilmədiyi təqdirdə Avropa Parlamenti, həmçinin Avropa Şurası Azərbaycana qarşı sanksiyalar ehtimalına baxacaq.

Avropa Parlamentinin bu qərarı ciddi siqnalardan xəbər verir. Azərbaycan ətrafında hansısa planların qurulduğu və onların həyata keçmək əvəzində olduğu ehtimalları yüksəlməkdədir. Bu gün araşdırmaçıları belə bir sual düşündürür - Azer-

baycandan nə istəyirlər?

Bütün bunların başvermə səbəbinin yalnız Azərbaycanda insan haqlarının vəziyyətinin acınacaqlı duruma olmasına ilə məhdudlaşması inandırıcı deyil. Belə olan təqdirdə, yenə eyni sual yaranır: Bakıya hansı təkliflər edilib ki, ondan imtina bu dərəcədə aqressiya yaradıb?! Yəqin ki, bu suala cavab verə bilməkdən ötrü Azərbaycan ətrafında yaranan geosiyasi durumu təhlil etmək gərəkdir. Bu "soyuz müharibə"nin arxasında Amerika Birləşmiş Ştatlarının dayandığını nəzərə alsaq, məsələ bir qədər sadələşir. Yəqin ki, söhbət ABŞ üçün Azərbaycan cəmiyyətinin demokratikləşməsindən daha vacib məsələlərdən gedir.

Xəzər dənizinin ABŞ geosiyasətində olduqca mühüm rol oynadığını əlavə şərh etməyə ehtiyac yoxdur. Son zamanlar Vaşinqton bu bölgədə daha da möhkəmlənmək üçün konkret addımlar atmaq niyyətindədir. Enerji layihələri ilə zəngin olan Xəzər hövzəsi amerikalı idoloqların qənaətinə görə, Rusiya və İran üçün bağlı olmalıdır. Amerikanın Xəzər hövzəsində



NATO bazasını yerləşdirmək cəhdləri Vaşinqtonu daha fəal gedişlər etməyə sövq edir. Bu baxımdan, ABŞ hərbi bazalarının Xəzərə qısa bir zamanda buraxılması tələb olunan məsələlərdən ola bilər.

Azərbaycan "cıziğından çıxacağı" an ABŞ hansısa demokratik qüvvəyə dəstək verə bilər. Belə bir hakimiyyətlə isə ABŞ əməkdaşlığına hazırdır.

Avropa Parlamentinin qərarı Azərbaycana təzyiqliki dəyərləndirilə bilər. Qərb Bakıya həm İran məsələsində NATO ilə əməkdaşlıq, həm də Rusiya məsələsində birmənalı qərbpərəst mövqə tələb edir.

Son qərar Azərbaycana birmənalı qərbpərəstliyi diplomatiyaya üstünlük verməsinə çağırış kimi dəyərləndirilə bilər. Əks təq-

dirde, təzyiqlər daha da artacaq. Ehtimal etmək olar ki, bu zaman ABŞ əsas katalizator rolunu oynaya bilər.

Avropa Yay Oyunlarına qədər Azərbaycana təzyiqlərin çox olacağı birmənalı şəkildə ehtimal oluna bilər.

Rəsmi Bakının Qərblə şantaj dilində danışması fəsadlar törədir. Avropa Parlamentinin son qərarı Azərbaycan hakimiyyətinə verilən şans kimi də dəyərləndirilə bilər.

Siyasi məhbus problemi, Qərbin nüfuzlu təşkilatlarının ölkədən faktiki olaraq qovulması "qırmızı xətt"lərin keçirilməsi idi. Bu xətti keçmək yanlış idi. Bunun bədalə ağır ola bilər. Rəsmi Bakını qarşıda daha sərt tənqidlər gözləyər bilər...

□ Azər RƏŞİDOĞLU

Müxalifətdə qütbləşmə gedir?

Pənah Hüseyn: "İki qütbün yaranmasına daha çox AXCP-nin Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzində iştirak etməməsi səbəb olur"



Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinin

"Azərbaycanda demokratiyanın vəziyyəti" mövzusunda keçirdiyi geniş konfrans AXCP-nin və bir neçə digər partiyanın, Milli Şura sədrinin qatılmasından sonra müxalifətdə iki qütbün formalaşdığı barədə iddialar artıb. Qeyd edilir ki, qütbləşmə artıq rəsmiləşməkdədir. Bir neçə partiyanın konfransda iştirak etməməsindən bəzi qüvvələr bu tədbirin əhəmiyyətini azaltmaq üçün istifadə edirlər.

Bu mövzuda danışan AXP sədri Pənah Hüseyn bildirdi ki, Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzi tərəfindən təşkilatçılığı edilən konfrans Azərbaycanda 2014-cü ilin ən ciddi siyasi hadisələrindən biri olaraq dəyərləndirilməlidir: "Ona görə ki, xeyli vaxt idi bu qədər geniş tərkibdə siyasi partiya bir araya gəlib bir mövqedən çıxış etməmişdi. Konfransda 250-dən çox nümayəndə iştirak edirdi və bunların da mütləq əksəriyyəti siyasi partiyaların rəhbərliyinə daxil olan şəxslər idi. Məsələn, Azərbaycan Xalq Partiyasından 17 nəfər nümayəndə iştirak edirdi ki, 11-i Mərkəzi Şuranın üzvüdür. Konfransda 14 partiyanın nümayəndəsi, o cümlədən 12 partiya sədri iştirak edirdi. Bunlardan 10 nəfəri məruzə və çıxışlar etdilər. Bundan sonrakı dövrdə demokratikləşmə istiqamətində addımların atılması üçün vacib məsələlər müzakirə olundu. İki sənəd qəbul edildi. Konfransın qətnaməsi oldu. Ölkədəki vəziyyətdən çıxış yolları olaraq proqram irəli sürüldü. 2018-ci ilə qədər demokratik islahatlarla bağlı bir konsepsiyanın, o cümlədən bülkil bələdiyyə, 2015-ci il parlament seçkilərinə münasibəti də müəyyənləşdirən bir konsepsiyanın işlənilməsi və qəbul edilməsi, proporsional seçki sisteminin bərpası da daxil olmaqla, Konstitusiyada dəyişikliklər məqsədilə referendum keçirilməsinə nail olmaq üçün işçi qrupunun yaradılması qərara alındı. Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, siyasi partiyaların konfransı ilin mühüm əhəmiyyətli siyasi hadisələrindəndir".

AXP sədrinin sözlərinə görə, tədbirdə bu cür konfransların da imiliyi məsələsi də gündəmə gətirilib və mütəmadi olaraq belə konfransların təşkil olunması məqsəduyğun sayılıb.

Hansı partiyanın bu konfransda iştirak edib-etməməsi isə onların öz işidir: "Biz YAP-a da, AXCP-yə də, Milli Şuranın sədri Cəmil Həsənliliyə də dəvət göndərmişdik. İştirak etməmələrini onların hüququ kimi qəbul edirik".

Müxalifətin qütbləşməsinin bu konfransda bir daha ortaya çıxması iddialarına gəlinə, P.Hüseyn vurğuladı ki, tədbir sözügedən siyasi partiyaların konfransı kimi elan olunmuşdu. Müxalifətin iki qütbə bölünməsi iddiaları isə yanlışdır: "Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzi ilə Milli Şura bir çoxları bir-birinə rəqib kimi təqdim edərək iki qütbün yarandığını iddia edirlər. Burada da əsas yoxdur. Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzində Milli Şuranın üzvü olan KXCP iştirak edir. KXCP-nin sədri Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinin sədridir. Aydınlar Partiyasının sədri də Milli Şuranın üzvüdür. Eyni zamanda Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinin üzvüdür. Mərkəzin təsisçilərindən olan professor Hacıbaba Əzimov eyni zamanda Milli Şuranın üzvüdür. İki qütbün yarandığı iddialarına daha çox AXCP-nin Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzində iştirak etməməsi səbəb olur. Lakin bunu qütbləşmə kimi qələmə vermək düzgün deyil, bunu süni hesab edirəm. Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzi təkcə müxalifət yox, ölkədə dəyişiklik istəyən bütün siyasi partiyaların fəaliyyəti üçün açıqdır".

□ Etibar SEYİDAĞA

2015-ci il parlament seçkiləri yaxınlaşdıqca proporsional seçki sisteminin bərpası mövzusu yenidən aktuallaşır. Xatırladaq ki, bu seçki sistemi 2002-ci ildə keçirilən referendumda ləğv edilib. Son günlər isə Milli Məclisə seçkilərin proporsional əsaslarla keçirilməsi ilə bağlı səslənən fikirlər yenidən artır. Belə ki, seçkilərin majoritar qaydada keçirilməsinin siyasi partiyaların inkişafı üçün heç bir stimül vermədiyinə diqqət çəkən bəzi siyasətçilər, proporsional seçki sisteminin bərpasının çoxpartiyalı siyasi sistemin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulamaqdadırlar.

Onu da qeyd edək ki, müxalifət partiyaları ilə yanaşı, iqtidar və iqtidaryönlü partiyalarda da proporsional seçki sisteminin bərpasının tərəfdarları var. Onlar indiyə qədər dəfələrlə bu istiqamətdə mövqelərini ortaya qoyublar. YAP Siyasi Şurasının üzvləri, keçmiş deputat Əli Əlirzayev, deputat Eldar İbrahimov, Ana Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı ötən illər ərzində həm müsahibələrində, həm də parlamentdə bu mövzu ilə bağlı fikirlərini səsləndiriblər.

YAP-ın icra katibi Əli Əhmədov da ötən illərdə proporsional

seçki sisteminin gələcəkdə bərpasının mümkünlüyünü bildirsə də, hələ də ortada real nəticə yoxdur.

Deputat Fəzail Ağamalı hesab edir ki, proporsional seçki sisteminin bərpası hələ də gec deyil: "Bu seçki sisteminin bərpası baş versə, bundan ölkəmiz qazanar. Həm proporsional, həm də majoritar seçki sisteminin öz üstünlükləri var. Majoritarla yanaşı, proporsional seçki sisteminin də tərəfdarlarından biriyəm. Həm parlamentin say tərkibinin artırılması, həm də proporsional seçki sisteminin bərpası demokratik

Müsavət Partiyasının sentyabrın 27-də keçiriləcək qurultayına sayılı günlər qaldı. Qurultayla bağlı yaranan həyəcan pik nöqtəyə çatıb. Ali tədbirdə əsas seçkilərlə bağlı olan başqanlıq namizədlərin adları müəyyənləşib. Bunlar Arif Hacı, Qubad İbadoğlu, Tural Abbaslı və Səxavət Əlisoydur.

di: "Müsavətdə hər zaman seçkilər demokratik keçirilib. İlk dəfə olaraq, gizli səsverməni həyata keçirən partiya. Yenə də həmin prinsip tətbiq edəcəyinə inanıram. 4 namizədin içərisində ən yüksək şansı olan Arif Hacı və Qubad İbadoğludur. Hər ikisini başqanlıq layiq hesab edirəm. Çünki hər ikisinin partiya qarşısında böyük xidmətləri var. Özü də potensialları partiyaya idarə etməyə yetər. Ancaq onları fərqləndirmək fikrim yoxdur".

Müsavətin keçmiş Divan üzvü, Təhlükəsizlik Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham İsmayıl da iki namizədin şanslarının yüksək olduğunu qeyd etdi: "Müsavətdə olduğum zamanlarda daim demokratik seçkilərin keçirildiyinin şahidi olmuşam. İstər başqan, istər də başqa seçkilər olsun. Hər şey yüksək səviyyədə olub. Hazırda o mühit davam edir. Ən azından iddiaçılar arasında sağlam rəqabət gedir. 4 namizədin hər birini yaxından tanıyıram.

yi ki, gənclik naminə mütləq gənc olmalıdır. Partiyasını arxasına apara biləcək inamı olan hər bir gəncin iddiasını irəli sürmək haqqı var. Tural Abbaslı da bu inam olduğuna görə namizədliyini irəli sürüb. İstənilən iddiaçının yaxşı hərkətləri varsa, partiya üçün təhlükə olmayacaq. Müsavat şəxslər məqsədə görə yox, ideyaya görə gəlirlər. Ona görə də hesab edirəm ki, seçkidən sonra uzun müddət narazılıqlar qəbül edilər. İsa bəy getmə də, müəyyən təsiri qalacaq.

Müsavətin sabiq funksionerləri kimi başqan gördüklərini açıqladılar



Qabil Hüseynli: "Belə ağır zamanədə Tural Abbaslı bir az səbrini basmalıdır"

Qurultay təkcə partiyanın deyil, bütün cəmiyyətin diqqət mərkəzindədir. Bu arada ölkəmizin bəzi tanınmış simaları başqanlıq seçkilərində dəstəklədikləri namizədin adlarını açıqlayıblar. Amma əsas maraq doğuran vaxtilə Müsavatda yüksək postlarda təmsil olunmuş, sonralar partiya sıralarını tərk etmiş şəxslərin mövqeyidir. Görəsən, bu şəxslər partiya olmasalar da, başqanlıq iddiaçılarından hansının qalib gəlməsinə istəyirlər?

Müsavət başqanının sabiq müavini, politoloq Qabil Hüseynli Arif Hacı və Qubad İbadoğlunun şanslarını yüksək qiymətləndirir.



İlham İsmayıl: "Arif Hacı və Qubad İbadoğlunun şansları və tərəfdarları daha çoxdur"

Sabiq başqan müavini iddiaçıların içərisində yer alan gənc namizəd Tural Abbaslı barədə də fikirlərini dedi: "Hazırda partiyalar üçün çox çətin zamandır. Tural Abbaslının həm intellektual, həm də təcrübə cəhətdən partiyada böyük xidmətləri var. Amma mənə qalsa, belə ağır zamanədə Tural Abbaslı bir az səbrini basmalıdır. O, partiya sədrinin müavini ola bilər. Eyni zamanda Divan üzvüdür. Ona böyük etimad göstəriblər. Partiya sədri olmaq üçün təcrübə yığılmalıdır. Belə çətin dövrdə təcrübə, bilik və başqa keyfiyyətlər əsas rol oynayır".



Rasim Musabəyov: "Müsavət üzvü qalsaydım, Qubad İbadoğlunu dəstəkləyərdim"

Şəxsiyyətlərinə hörmətim var. Amma ziyallığı götürsək, görürük ki, Arif Hacı və Qubad İbadoğlunun şansları və tərəfdarları daha çoxdur. Mənə elə gəlir ki, hər iki namizəd başqan olmaq iqtidarındadır. Müsavata daxil olduğum ilk günlərdən Arif və Qubad bəylə çox yaxın münasibətlərim olub. Hər ikisinə uğurlar arzulayıram. Hansı qalib gəlsə, güman edirəm ki, digəri ona köməkçi olacaq".

Sabiq Divan üzvü partiyaların gəncləşdirilməsi olduğunu da bildirdi: "Mən partiyaya gələndə 38 yaşım var idi. İsa bəyin də 38 yaş var idi. İndi də gəncləşmə siyasəti getməlidir. Amma bu məcburi de-



Musa Qasımov: "Mənim üçün bu tipli məsələlər bitib"

Onun sözlərini indi tərəflərə bölünmüş insanlar nəzərə alıb, düzgün qərar çıxaraçaqlar".

Keçmiş müsavətçi, politoloq Rasim Musabəyov Qubad İbadoğlunu dəstəklədiyini bəyan etdi: "Əgər mən Müsavat Partiyasının üzvü qalsaydım, Qubad İbadoğlunu dəstəkləyərdim".

Müsavətin sabiq Divan üzvü, professor Musa Qasımlı bu barədə danışmaq istəmədiyini bildirdi: "Başqanlıq seçkiləri Müsavatın daxili işidir. Mən o partiyadan 2003-cü ildən istefa vermişəm. Həmin zamandan mənim üçün bu tipli məsələlər bitib".

□ Cavanşir ABBASLI

Proporsional seçki sisteminin bərpası tələbi gündəmə qayıdır

Müxalifət bu sistemin bərpasını istəyir

proseslərin daha da inkişafına töhfə verərdi".

Proporsional seçki sisteminin ləğvi səbəblərinə gəlinə, F.Ağamalı dedi ki, bu dəyişikliyə səbəb dünya ölkələrinin mütləq əksəriyyətinin bir sistemə keçməsi olub: "Majoritar seçki sisteminin üstünlüklərinin proporsional seçki sistemindən çox olduğunu dəfələrlə demişəm. Majoritar sistemlə keçirilən seçkilər seçkilərlə namizədlər arasında bir-bəşə ünsiyyəti təmin edir. Proporsional seçki sisteminin isə partiyaların inkişafı, siyasi sistemdə rolunun möhkəmləndirilməsi baxımından əhəmiyyəti var".

Müsavət Partiyası Divanının üzvü, sabiq millət vəkili İkrəm İsraili də proporsional seçki sisteminə keçidin siyasi partiyaların inkişafı və demokratik pro-

seslər üçün vacib şərt olduğunu bildirdi. Sabiq deputat onu da dedi ki, bu məsələnin reallaşması tələbi müxalifətin gündəmindən çıxmayıb. Gec-tez Azərbaycanda proporsional seçki sisteminə keçid bərpə edilməlidir: "Azərbaycanın proporsional seçki sistemi təcrübəsi var və bu təcrübə sözügedən seçki sisteminin üstünlüklərini bir daha təsdiq edir. Bütün dünyada siyasi partiyaların inkişafına stimül verən amillərdən biri də proporsional seçki sistemidir. Bildiyiniz kimi, biz də proporsional seçki sisteminə iştirak etmişik. Hesab edirəm ki, proporsional seçki sisteminə keçid zəruri və vacibdir. Proporsional seçki sisteminin siyasi partiyalara münasibətinin kökündən dəyişməsinə, eyni zamanda siyasi institutların formalaşdırılmasında və inkişaf

etdirilməsində çox böyük önəmi var. Proporsional seçki sisteminin bərpası məsələsinin yenidən ciddi şəkildə qaldırılması lazımdır".

AXCP sədrinin müavini Fuad Qəhrəmanlı isə moderator.az-a açıqlamasında proporsional seçki sisteminə keçidin əhəmiyyətini şərh edib və deyib ki, məsələ müxalifətin gündəmindən çıxmayıb: "Proporsional seçki sisteminin bərpası olduqca aktual bir məsələdir. Proporsional seçki sistemi çoxpartiyalı sistemin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Lakin təəssüf olunsun ki, çoxpartiyalı sistemin inkişafını əngəlləmək üçün Seçki Məcləsinin proporsional seçki sistemi qəbul edilməsi üçün bir addımın atılmasını mümkün hesab edirəm".

F.Qəhrəmanlının bildirdiyinə görə, proporsional seçki sistemi-

nə keçidin olduqca mühüm əhəmiyyəti olsa da, indiki məqamda hakimiyyətin belə bir dəyişikliyə rəvac verəcəyi əsla inandırıcı görünmür.

AXCP yetkilisinin fikrincə, hakimiyyəti buna yalnız Azərbaycandakı demokratik qüvvələrin və beynəlxalq ictimaiyyətin təzyiqlə ilə vadar etmək mümkündür: "İndiki halda proporsional seçki sisteminin bərpasına inanmıram. Hakimiyyət bu məsələdə maraqlı deyil. Bu, yalnız ciddi seçki islahatları olacağı təqdirdə reallaşar bilər. Bu isə cəmiyyətin, demokratik qüvvələrin, o cümlədən beynəlxalq ictimaiyyətin birgə səyi, tekdidi ilə mümkündür. Hakimiyyət ciddi-cəhdlə proporsional seçki sisteminin bərpə olunmasına qarşı çıxır. Hakimiyyətin iradəsinə qalacağı təqdirdə bu istiqamətdə hər hansı bir addımın atılmasını mümkün hesab edirəm".

□ Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Son zamanlar Türkiyə və Azərbaycan arasında bütün digər sahələrlə yanaşı hərbi əməkdaşlıq istiqamətində də çox ciddi dönüş yaranıb. Sentyabrın 13-dən başlayaraq Azərbaycanda Türkiyə və Azərbaycan silahlı qüvvələrinə məxsus hərbi kontingentin geniş miqyasda təlimlər keçirməsi isə çox mühüm tarixi hadisədir.



İki qardaş ölkənin 30 mindən çox canlı qüvvəsinin qatıldığı hərbi təlimlər dönməndə Türkiyənin hərbi komandanlığı ilə yanaşı, baş nazir Əhməd Davudoğlunun da Azərbaycana səfər etməsi və çox mühüm bəyanatlar verməsi hər iki ölkədə məmnunluqla qarşılanmaqdadır. Səfərinin ilk günündə Azərbaycan şəhidlərini ziyarət edən baş nazir Bakıda bir sıra mühüm görüşlər keçirib və torpaqlarımızın işğaldan azad olunması ilə əlaqədar ciddi bəyanatlar verib ki, iki ordunun hərbi təlimlərinin fonunda bu açıqlamaları düşməne mesaj kimi dəyərləndirmək lazımdır.

"Burada Türkiyə Cümhuriyyətinin baş naziri və bütün Türkiyə xalqının təmsilçisi kimi bəyan edirəm ki, Azərbaycan torpaqlarının hər kvadrat santimetri azad olunana kimi Türkiyə Azərbaycanın mübarizəsində yanında olacaq". APA-nın məlumatına görə, bu sözləri Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu Bakıda səfəri çərçivəsində prezident İlham Əliyevlə birgə mətbuata bəyanatında deyib. Onun sözlərinə görə, bunu beynəlxalq hüquq da diktə edir: "Beynəlxalq hüquq tətbiq edilənə kimi Türkiyə və Azərbaycan çiyin-çiyinə bölgeni sülh bölgəsinə çevirmək üçün çalışacaq. Azərbaycanı qarşı yönəli biləcək hər mənfi münasibət Azərbaycanda olduğu kimi, Türkiyədə də eyni reaksiyaya səbəb olacaq". Baş nazir 20 sentyabrda Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin təmələqoyma mərasimində iştirak edəcəyini deyərək, bəzi ölkələrin bu işi birliyini anlamadığını təəssüflə vurğulayıb: "Bu baxımdan Qarabağ problemi və Ermənistanın uzlaşmayan mövqeyi davam etdikcə, Ermənistan bu layihələrdən kənardadır. Halbuki Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşılsa, bu çərçivədə sülh bərpa edilərsə, bundan digər ölkələr kimi, Ermənistan da istifadə edərdi". Ə.Davudoğlu avqustun əvvəlində cəbhədə baş verən silahlı insidentləri xatırladaraq, gərginlik zamanı şəhid olan əsgərlərə rəhmət diləyib: "Onlar şəərəfli Azərbaycan üçün şəhid oldular, yaralananlara isə Allahdan şəfa diləyirəm. Mən özüm Türkiyədə xəstəxanaya gedərək, ora gətirilən yaralı hərbiçiləri

ziyaret etdim. Buradan demək istəyirəm ki, Azərbaycanın ürayinə düşə biləcək ən balaca atəş Türkiyənin ürayinə düşüb deməkdir". Türkiyənin baş naziri Qafqaz İslam Ordusunun Bakını işğaldan azad etməsinin ildönümü olduğunu da xatırladı: "Mərhum prezident Heydər Əliyevin məzarını və Şəhidlər Xiyabanını ziyarət etdik. Qarabağ şəhidləri ilə 20 Yanvar şəhidlərinin məzarlarını Qafqaz şəhidlərinin məzarları ilə birlikdə gördük. Onlar müstəqil Azərbaycan uğrunda necə birlikdə, çiyin-çiyinə olublarsa, indi də biz sülhü gerçəkləşdirmək üçün bir aradayıq". Ə.Davudoğlu deyib ki, Türkiyə və Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində sıx əməkdaşlıq etməyə, bir-birini dəstəkləməyə davam edəcək: "Bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, Azərbaycanın regional və beynəlxalq təşəbbüslərinin hər birinə dəstək verməkdə davam edəcəyik. İnşallah, yaxın vaxtlarda daha böyük uğurlara imza atacağıq, başladığımız hər bir layihə yekunlaşacaq. Yekunlaşdırdığımız hər bir layihə də yeni layihələrin önünü açacaq. Mən ikinci demirəm, birinci vətənimdə - Azərbaycanda olmaqdan qürur duyuram və Türkiyənin baş naziri olaraq hər zaman Azərbaycanın və azərbaycanlı qardaşlarımızın yanında olacağımızı bir daha ifadə etmək istəyirəm".

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də ikitərəfli görüşün ardınca işğalçı ölkəyə yönəlik mesajını ifadə edib və Türkiyə ilə əməkdaşlıqdan məmnunluğunu bildirdi: "Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu ilə görüşdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yollarını müzakirə etdik. Mən Türkiyənin baş nazirini son vətəniyyətlə tanış etdim". Dövlət başçısı təəssüflə bildirib ki, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi səbəbindən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi öz həllini tapmır: "Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan əraziləri işğal altındadır. Bu münaqişənin postsovet məkanındakı digər münaqişələrdən fərqi ondadır ki, münaqişə ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi var. BMT Təhlükəsizlik Şurası dünyanın ən mötəbər qurumudur və Ermənistan bu qətnamələrə mə-

Qarabağ



Türkiyə qırıqları Azərbaycan səmasında

İki qardaş ölkənin birgə hərbi təlimləri keçirildiyi zaman Azərbaycan prezidenti və Türkiyənin baş nazirindən mühüm Qarabağ mesajları gəldi



həl qoymur, icra etmir. Torpaqlarımızın 20 faizi işğal altındadır, bizə qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparılıb, 1 milyon azərbaycanlı öz torpaqlarından qaçqın və köçkün vəziyyətinə düşüb. Təəssüf ki, vasitəçilərin fəaliyyəti heç bir nəticəyə gətirib çıxarmır, Ermənistan tərəfdən beynəlxalq hüquq kobudcasına pozulur. Münaqişə bu qərar və qətnamələr əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Əminəm ki, gün gələcək, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü tam şəkildə təmin edəcək".

Həmişə Azərbaycanın yanında olduğu üçün Türkiyə dövlətinə, hökumətinə minnətdarlığını ifadə edən prezidentin sözlərinə görə, Türkiyə həmişə ədalətli, beynəlxalq hüquq və prinsiplərə uyğun mövqə nüməyis etdirib: "Gələcəkdə beynəlxalq hüquq və normalar çərçivəsində münaqişənin həlli bölgəyə sülh, genişmiqyaslı əməkdaşlıq gətirəcək. Bu gün belə əməkdaşlıq var, ancaq Ermənistan öz işğalçı siyasətinə görə bu cür əməkdaşlıq layihələrindən təcrid edilib. Bu gün Bakı-Tiflis-Ceyhan neft kəməri, Cənubi Qafqaz qaz kəməri və digər təşəbbüslər Ermənistanın iştirakı olmadan həyata keçirilir. Əgər Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qara-

bağ münaqişəsi öz həllini taparsa, bölgədə geniş əməkdaşlıq üçün daha gözəl imkanlar yaranacaq. Hər halda, biz öz prinsiplərimizdən əl çəkməyəcəyik və çalışacağıq ki, münaqişə tezliklə öz həllini tapsın". APA-nın xəbərinə görə, dövlət başçısı bəyan edib ki, Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri dostluq, qardaşlıq, mütəfiqlik əlaqələridir.

Azərbaycan prezidentinin təsdiq etdiyi plana əsasən sentyabrın 13-dən başlayan irimiqyaslı təlimlərin dünün sonuncu günü idi. Bu günə qədərki təlimlərdə iştirak edən quru qoşunlarının birləşmə və hissələri müxtəlif şəraitlərdə, o cümlədən dağlıq ərazidə hücum əməliyyatının təşkili, yüksək sürətlə və böyük dərinliklərdə aparılması, taktiki hava desantının, reydlər və ön dəstələrinin tətbiqi, əməliyyatların hərtərəfli təminatı üzrə tapşırıqları yerinə yetiriblər.

İrimiqyaslı birgə taktiki təlimlərin növbəti mərhələsində iştirak etmək üçün Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinin aviasiya vasitələri sentyabrın 18-dən Azərbaycandadır. Müdafiə Nazirliyinin rəsmi məlumatına əsasən sentyabrın 19-da keçirilən təlimlərin növbəti mərhələsində Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus 30-dan artıq aviasiya vasitələri, o cümlədən MiQ-29, F-16 qırıcı, Su-25



hücum və C-130 Herkules hərbi-nəqliyyat təyyarələri, Mi-24, AH-1W Super Cobra döyüş və Mi-17, Sikorski UH-60 döyüş-nəqliyyat helikopterləri iştirak edib.

Təlimlərdə iki ölkənin Hərbi Hava Qüvvələrinin müstəqil fəaliyyətlərinin planlaşdırılması, əməliyyatların keçirilməsi üzrə qarşılıqlı fəaliyyət və döyüş uzaqlaşması imkanlarının öyrənilməsi, o cümlədən havadan zərbələr endirməklə yer hədəflərinin məhv edilməsi tapşırıqları yerinə yetirilib.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin rəhbər heyəti irimiqyaslı birgə təlimlərdə iştirak edən Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələri aviasiya vasitələrinin yerləşdiyi aerodroma gəliblər. Nazir təlimlərdə iştirak edən uçuş və texniki heyətlə görüşüb, döyüş aviasiyasına baxış keçirib və müxtəlif təyinatlı atəş sistemlərinin hazırlıq səviyyəsi ilə maraqlanıb. Sonra Azərbaycan HHQ-nin nümayəndəsi polkovnik Elçin Axundov və Türkiyə HHQ-nin nümayəndəsi polkovnik Nihat Çirakoğlu təlimlərdə iştirak edən heyətin hazırlığı, aviasiya vasitələrinin uçuşu və istifadəsi barədə brifinqlə çıxış ediblər. Təlimlərin əhəmiyyətini vurğulayan müdafiə naziri bunun tarixi bir hadisə olduğunu qeyd edib və marhum prezident Heydər Əliyevin "bir

millət, iki dövlət" kəlamını bir daha xatırladaraq Azərbaycanla Türkiyə dostluğunun əbədi olduğunu diqqətə çatdırıb: "Hər iki ölkənin Silahlı Qüvvələrinin məqsədi bölgədə sülhə və əmin-amanlığa nail olmaq, bir-birimizə dəstək durmaqdır. Bizim sevincimiz və gücümüz birliyimizə bağlıdır". Sonra təlim iştirakçılarına və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə xatirə hədiyyələri təqdim edilib. Sonda Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığının uğurla davam etdirilməsi şəərəfinə ənənəyə uyğun olaraq qurban kəsilib.

Təlimlər davam edir. "Azərbaycan və Türkiyə arasında keçirilən birgə hərbi təlim iki ölkə arasındakı əməkdaşlığın məzmununa uyğundur".

APA-nın məlumatına görə, bunu Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova deyib. B. Muradova bildirib ki, bu sahədə əməkdaşlıq hər hansı üçüncü dövlətə qarşı yönəlməyib. O



Bakı sakini İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin əməkdaşlarını ittiham edir

“Obyektimi dağıdıb, özümü isə döydülər”
 İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin nümayəndələri Bakı şəhər sakini Rəy Məmişovun tikdiyi çay evini dağıdıb, özünü isə döydülər. Bunu haqsızlıqla üzlaşmış Rəy Məmişovun özü redaksiyamıza gələrək deyib. Şikayətçi İqtisadi İnkişaf Nazirliyi tərəfindən aldadıldığı iddia edir: “Nərimanov rayonunun Daş karxanası adlı ərazisində 6-7 ildir ki, boş qalan bir torpaq sahəsi vardı. Mən buranı icarəyə götürüb vaqon qoydum və İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Alim adlı nümayəndəsinə iki il ayda 300 manat icarə haqqı ödədim.

Onun yanında özünü nazirliyin nümayəndəsi kimi təqdim edən Cavid, Arzu adlı şəxslər də vardı. İki ildən sonra mən Alim adlı şəxsə həmin o torpağı mənə satmalarını təklif etdim. O da razılaşdı. Alimə 10 min manat verdim. Bunu təsdiq edəcək şahidlərim də var. Məni aldatdı ki, torpağın sənədlərini 1-2 aya verəcəyəm. Üstündən bir il keçməsinə baxmayaraq, o mənə heç bir sənəd təqdim etmədi. Yanına gedib sənədləri tələb etdikdə isə məndən 5 min manat istədi. Mənsə buna etiraz edəndə gəlib mənim həmin torpaqda tikdiyim çay evinə hücum etdi. Mən polisə müraciət etsəm də, ağsaqqalların məsləhəti ilə şikayətimi geri çəkdim. Mənim həyat yoldaşım qüsurludur, nə danışa, nə də ki, eşidə bilir. Mən həmin torpaqda vaqon kimi bir yer tikib yoldaşım ilə yaşayırdım, qırağını da çay evi kimi işlədirdim. İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin nümayəndələri tökülüb oranı sökdülər. Hətta bu nazirliyin adamları məni təhdid edib, dedilər ki, sən sevin ki, hələ yaşayırsan. Məhkəmə kağızı ilə gəliblər ki, bura bizə məxsusdur. Məhkəmədə mən iştirak etsəydim, bu qədər mənə təsir etməzdi. Mənə məhkəmədən çağırış, bildiriş gəlməyib. Birdən-birə gəldilər ki, siz məhkəməni uduzmusunuz və biz buranı sökdürük. Mənim xəbərim, iştirakım olmadan Nərimanov Rayon Məhkəməsi qərar çıxarıb. Həmin qərardan apelyasiya şikayəti verəcəm. Mən söküntüyə mane olmaq üçün özümü qabağa atdım ki, heç olmasa Apelyasiya Məhkəməsi olsun, ondan sonra sökün. Ancaq mənim bu sözüümə məhəl qoyan olmadı, İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin əməkdaşları və icra nümayəndələri məni döydülər, qolumu sındırblar. Alim adlı şəxsə dedim ki, haramın olsun, məndən bu qədər pul almısan. Mənə dedi ki, sübut et ki, mən səndən pul almışam, əlində heç bir sənəd yoxdur. Çox çarəsizəm, bilmirəm nə edim?! Əgər haqq-ədalət yerinə tapmasa, ailəlikcə Azərbaycan vətəndaşlığından imtina edəcəyəm.”

Məsələ ilə bağlı ittihamlarda adı hallanan qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ Günel MANAFLI

Ərəb şəyxlərinin oğlanları ən nüfuzlu Britaniya məktəblərində təhsil alırlar. Amma təhsil hələ işin birinci yarısıdır. Şeyx oğulları Britaniyada tələbə yataqxanasında yox, dəbdəbəli saraylarda qalırlar. Tələbə ərəb şəyxlərinin avtomobilləri də ingilislərindən fərqlənir.

Londona əgər qızıdan “Range Rover”, yaxud 3 milyon avruluq idman avtomobili gör-səniz, şübhəniz olmasın ki, bu, ərəb əsilli tələbəyə məxsusdur. Belə ki, Qətərdən, Küveytdən, Səudiyyə Ərəbistanından Britaniyaya uçan təyyarəyə tələbənin avtomobili də yüklənir. Avtomobili təyyarə ilə aparmaq şəyxlər üçün qəpik-quruşa başa gəlir - cəmi 33 min dollara.

Amma təkcə ərəb şəyxlərinin ali təhsil alan övladları belə fantastik qiymətdə olan maşın-larda gəzmirlər. Rəhmətlik Mirzə Ələkbər Sabirin “əcnəbilər ayda balonlarla gəzir, biz hələ avtomobil minməyiriz” sözü artıq qüvvədən düşüb.

Çünki azərbaycanlı “şeyx”lərin də tələbə övladlarının belə həyat təzi sürdüyünü görmək olar. Onların arasında dövlət vəzifəsi tutan da var, məmurlara bağlı və bizneslə məş-

ğul olanlar da var. Bugünlərdə Dövlət İqtisad Universiteti yaxınlığında 650 min dollarlıq qiyməti olan avtomobilin görüntülənməsi də belə faktlardan biridir.

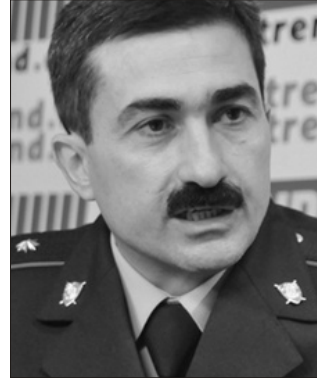
Məlum oldu ki, “Şərurlu İsfəndiyar” kimi tanınan iş adamı İsfəndiyar Axundovun tələbə oğlu əsl Britaniyadakı ərəb şəyxlərinin övladları kimi hərəkət edir. Tələbə olan Allahverdi Axundovun 650 min dollarlıq “Lamborghini”yə sahib olması onu şeyx övladından fərqləndirmir. “Şərurlu İsfəndiyar” əvvəlcə oğluna aid belə maşın olmasını inkar etsə də, növbəti açıqlamasında təsdiqləmişdi.

Bu faktdan çıxış edərək tələbələrimizin ali məktəblərə gedərkən hansı minik vasitəsinə istifadə etdiyini öyrənmək qərarına gəldik. Bu məqsədlə səhər saatlarında ölkənin nüfuzlu ali təhsil ocaqlarının qarşı-

“07” ilə “avtoş”luq edən-lərin dövrü artıq başa çatır. İndi avtoxuliqanlar üçün dəbdə olan maşınlar “Niva” və “Lada-Priora”dır. Youtube-da bir neçə gün əvvələ qədər üzərində Almaniya nömrə nişanları olan “Niva”ların “avtoş”luq sənələri əks edilən video dolaşırdı. Rusiya istehsalı olan avtomobilin üzərində alman nömrələri, ərazinin Bakının küçələrinə həddindən artıq oxşarlığı müəyyən şübhələr yaradırdı.

Avtosfer.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, bu nömrələr saxta nömrələrdir, “avtoş”ların dili ilə desək, “lipa” nömrələridir. Üstəlik, həmin nömrələrin Bakıda hazırlanması xəbəri də var. Avtomobilin nömrələrini və üzlərini gizlədən bu gənclər isə heç də sadə insanlar deyillər. Məlumatla görə, onlar imkanlı şəxslərin övladlarıdır və gecələr Bakıda bu cür əyləncələr təşkil edib avto-ralliyə çıxırlar. Avtomobillərin birinin nömrə yerinə «Rokc-N-Roll», digərinə isə H-333-R yazılıb.

“Niva” yarışması hansı məmurun başını aparacaq?



Kamran Əliyev

Videoonun konkret nə vaxt çəkildiyi məlum olmasa da, görünən budur ki, “Niva”larla “avtoş”luq edənlər gecə yarışa şəhərə çıxırlar. Çünki kadrlardan görünür ki, küçələr boşdur, tək-tük avtomobil gözə dəyir. Onlar isə ancaq mərkəzi küçə-

DYP bu avtomobillərlə “avtoş”luq edənləri axtarır

lərdə hərəkət edirlər, asfaltda təkərlərin izini qoyub adrenalin çıxarırlar.

Hər halda, nəzərə almaq lazımdır ki, hazırda avtomobil bazarında yeni “Niva” 10-12 min manatdır. Maşının “avtoş”luq üçün uyğunlaşdırılmasına da azı 4-5 min manat lazım gəlir. Bu cür tüninq nəticəsində «Niva»nın arxa asqısı salondan idarə edilir. Belə “Niva”ya malik “avtoş” yol polisini görəndə düyməni basıb maşını normal vəziyyətə gətirir. Yol polisinin olmadığı yerlərdə isə öz bildikləri kimi hərəkət edirlər. Yeni

maşının arxa hissəsi aşağı enir, qarşı tərəfi isə yuxarı qalxır. **Daxili İşlər Nazirliyinin Respublika Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin (BDYPI) İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Kamran Əliyev** məsələ ilə bağlı “Yeni Müsavat”a deyib ki, DYP sosial şəbəkələrdə yayılan və yollarda qanunazidd hərəkətlərə yol verilməsi əks olunun materialları diqqətlə nəzərdən keçirir: **“Dediğiniz video artıq youtube-dən çıxarılıb. Buna baxmayaraq, müvafiq araşdırma aparılır”.**

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Universitetlərə bahalı maşınlarda gələn “papanın gül balaları”..

“Şərurlu İsfəndiyar”ın oğlu kimi dərəcə yüz minlik avtomobillərdə gələn xeyli tələbə var

sında müşahidələr aparıldı.

Əvvəlcə, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (ADIU) qarşısına baxış keçirdik və məlum oldu ki, universitetin qarşısında şlaqbaum qoyulub, kənar şəxslərin maşınlarının ali məktəbin həyətində buraxılması qadağandır.

Bu qərar ADIU-da təhsil alan tələbələrə də şamil olunub. Yalnız universitet rəhbərliyinin, dekan - müəllim heyətinin avtomobilləri ərazidə saxlanıla bilər. Tələbələr isə maşınlarını yolun əks tərəfində ara yollarda saxlayırlar.

Universitetin mühafizəçisi bizə tələbələrin maşınlarını harada saxladıklarını göstərdi. Tələbələr avtomobillərini Axundov bağına gedən küçələrdə saxlayırlar. Onların arasında “Prado”, “BMW”, “Lexus” “Mercedes S Class” və başqa bahalı maşınlar var.

Həmçinin Bakı Dövlət Universitetinin önündə onlarla bahalı maşınlar var idi. Onların sırasında tələbələrin də maşınları var. BDU-nun həyətində geniş bir ərazi var ki, maşın park etmək üçün nəzərdə tutulub.

Ancaq bu icazə də ADIU-da olduğu kimi müəllimlərə şamil edilib. Tələbələr isə dövlət qulluqçusu olmadığı, işə yox, dərəcə gəldikləri üçün onlara belə bir imtiyaz verilməyib. BDU ilə üz bəz Memarlıq və İnşaat, o cümlədən Texniki Universitetin binaları qarşısında maşınlar var idi.

Onların ali məktəblərin həyətində girişi qadağandır. Adə-



tən bahalı avtomobili olan tələbələr dərsin ilk saatlarında məktəbdə olurlar, qalan vaxt isə məktəbdən kənar vaxt keçirirlər. Bahalı avtomobil sürən tələbələrdən kimisi prokuror, kimisi gömrük rəisi, kimi polis rəisinin övladlarıdır.

Bu kateqoriyalı tələbələr içərisində “Şərurlu İsfəndiyar” kimi bizneslə məşğul olanların övladları da var. Bundan əlavə, dərəcə bahalı maşında gələnlar arasında qız tələbələr də var. Mühafizəçilərin sözlərinə görə, bu cür imkana sahib tələbələr hər kəs tanıyır və barmaqla göstərilirlər.

Mühafizəçilər deyirlər ki, dəfələrlə ali məktəbin qarşısına qiyməti yüz min dollarla ölçülən maşınlarda tələbələr gəlib, avtomobildən düşüb, gözündə eynək, əlində açarı fırladaraq məktəbə daxil olub. Kimsə də onlarla problem yaşamaq, mübahisə etməyə can atmır.

Onların dediyimiz görə, özünə vurğun olan belə tələbələr imkanlı valideynlərinə arxayındır. Ona görə də sükən arxasına keçəndə sürət həddini də aşır, qəza vəziyyəti yaradırlar. Söhbət etdiyimiz bəzi tələbələrin isə ümumi rəyi belə oldu ki, onlar “papanın gül balalarıdır” və istədikləri kimi yaşayırlar: “Onlar nə dərs maraqlandıdır, nə imtahan. İmkanlarına güvənirlər. Bilirlər ki, həll ediləcək. Universitetdə də özlərini göstərməyə gəlirlər, qoy hamı bunların maşınlarını görsün. Amma bilmirlər ki, elə tələbə var, nə təhsil haqqını ödəməyə imkanı çatır, nə kirayədə qalmağa. Əksəriyyəti də restoranlarda ofisiyent işləyir”.

□ E.SALAMOĞLU
 Fotolar müəllifindir

Hökumətin din sahəsinə əl gəzdirməsinin gizlinləri

Xəbər verdiyimiz kimi, avqustun sonlarından başlayaraq hökumət yas mərasimlərində yeməklə ehsan süfrələrinin yığıdırılması ilə bağlı qərar verilib. Qərar məcburidir və riayət etməyənlər cəzalandırılır. İlk günlər rəsmi dini qurum olan QMİ bu məsələni dəstəkləməyə, sonradan ümumiyyətlə, buna qarşı çıxdı. QMİ-nin yerləşdiyi "Təzəpir" məscid kompleksində yerləşən yas mərasimləri zallarında isə qadağaya məhəl qoyulmur, yas məclisində əvvəllər olduğu kimi ehsan süfrələri açılır.

Radikal dini cərəyanlara qarşı əməliyyat niyə təxirə salınıb?

Digər bir məlumata görə isə iyul-avqust aylarında radikal dini cərəyanlara qarşı planlaşdırılan böyük miqyaslı əməliyyatların təxirə salınması da bu proseslə əlaqəlidir. Bildirək ki, həmin vaxt hətta bu əməliyyatların anonsu da verilməmişdi. Ancaq qəflətən plan dəyişdi və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin, hüquq müdafiəçilərinin həbsləri başladı. İndi hesab olunur ki, bu məsələdə təxirə atılmaq, çünki dövlət üçün əsas təhlükə törədən məsələ ilə bağlı addımlar atılmadı. Əksinə, Azərbaycanı və onun iqtidarını beynəlxalq aləmdə qınaq və tənqid hədəfinə çevirən xətə üstünlük verildi - ölkədə Qərbə bağlı təşkilatlar bağlandı, bir neçə tanınmış hüquq müdafiəçisi həbs edildi.

İki gün öncə isə QMİ sədrinin qardaşı, deputat Cavanşir Paşazadə yerli mediaya verdiyi müsahibədə sərt bir tövrlə qadağaya qarşı çıxıb, bunu repressiv metod adlandırıb.

"Sakit olun, prezidentlə danışacam"

Bizə çatan məlumata görə, şeyxin yaxın ətrafının bu mövzuda kəskin əks-mövqeyinin arxasında ciddi mətləblər dayanır. Belə ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində olmayan, ancaq cəmiyyət içərisində nüfuza malik olan ruhanilər ciddi bir mürciət hazırlayırlar. Bildirilir ki, sadəcə onları hələlik şeyxin və yaxın ətrafının təkidli dəyandırmaq mümkün olub. Bu haqda bilgi verən mənbə deyir: "Çünki şeyx ətrafına söz verib ki, bu məsələ ilə bağlı ölkə prezidentinin və ya Prezident Administrasiyası rəhbərinin münasibət bildirməsinə nail olacaq. Bu da ləngiyir və ona görə də son zamanlar şeyxin stilinə uyğun olmayan əsəbi və sərt bəyanatların verilməsinin şahidi oluruq".

Gələnlərə görə, yas islahatlarının bu cür həyata keçirilməsi ənənəvi ruhanilərin sərt etirazına səbəb olub. Onların fikrincə, bu məsələdə təkəncü amil sələflər olub. Sitat: "Rəsmi ruhaniyyət bu dəyişikliyi vəhhabilərin təzyiqlərinin nəticəsi kimi qələmə verirlər. Belə bir iddialar var ki, bu, heç də Kamal Abdullanın və Mübariz Qurbanlının beyninin məhsulu deyil. Bu qadağanın ortaya çıxmasının əsas səbəbi vəhhabilərin təzyiqidir. Son yas qadağaları isə onların təzyiqlərini bir qədər yumşaltmaq və bu cür moderinləşmə tədbirləri ilə "şirk" kimi təqdim edilən və dini nifrəti daha da dərinləşdirən, bu cür ölkələrə qarşı küfr hökmü-



"Ehsan islahatı"nın arxasında vəhhabi izi

Rəsmi ruhaniyyət yas yerlərinə tətbiq olunan qadağaları vəhhabilərin təzyiqlərinin nəticəsi kimi qələmə verir; şeyx problemi çözmək və itirdiyi mövqeləri bərpa etmək üçün dövlət rəhbərliyi ilə görüşməyə çalışır; İranda ruhani avtoritetlər də prosesdən narazıdırlar və QMİ sədrini sıxışdırırlar

nün verilməsinin qarşısını almağa hesablanıb.

Eyni zamanda bu, məhz onların işinin nəticəsi kimi qələmə verilir və vəhhabi islahatı kimi qəbul olunur. Həqiqətən də Azərbaycanda məhz sələflərin və ya başqa adla vəhhabilərin yas mərasimlərinə münasibəti ənənəvi dindarların münasibətindən fərqlənir. Bu mövzu ənənəvi dindarlarla sələflər arasında uçurumlardan birini təşkil edir".

İran ruhaniyyəti də narazıdır - şeyx iqiqat basqı altında

Geyim məsələsi ilə bağlı narazılığa gəldikdə, mənbəmiş bildirir ki, vahid geyim formasının ənənəvi şiə ruhanilərinin geyimindən kəskin fərqlənməsi bu mövzuda da ciddi narazılıq yaradıb. Xüsusən də şiə ruhaniyyəti bunu şiəliyə xas olmayan geyim kimi qəbul edirlər. Baxmayaraq ki, QMİ bu geyimə qarşı deyil. Gələnlərə görə, şeyx və ətrafı İran ruhaniyyətinin ciddi təzyiqləri ilə üz-üzədir. Çünki məlum olduğu kimi, bu cür məsələlər nüfuzlu, fitva vermək səlahiyyətinə sahib olan ruhanilərin tərəfindən həll olunur. Yeni geyim formalarına daha irəli gedən bir məsələ kimi baxılır. Buna qarşı çox ciddi müxalifət yaranıb. Bu da narazılığı daha da dərinləşdirir.

Mənbə bildirir ki, bu cür narazılıqlar artıq hakimiyyət ehtimalında da müzakirə olunur. Ehtimal olunur ki, bu, Azərbaycan rəhbərliyini narahat edən dini avtoritetlərin ölkə xaricində olması ilə bağlı mövzunu yenidən aktuallaşdırıb. Məlum olduğu kimi, həm ənənəvi şiə və sünni icmaları, həm də sələfi icmaları üçün əsas fitva mərkəzi ölkə da-

xilində deyil, xaricdəki dini mərkəzlərdir. Faktiki olaraq Azərbaycanda dini mərkəz QMİ olsa da, bu qurum da xaricdəki dini avtoritetlərə qarşı çıxma bilmir. Yaxın dövrdə bu istiqamətdə bir dəyişiklik gözlənilir. Buna görə də son dövrlərdə Azərbaycanda xaricdəki dini mərkəzlərdən asılı olmayan Gürcüstanda, Ermənistan, Rusiyada olduğu kimi müstəqil dini-mənəvi mərkəzin yaradılması məsələsi gündəmə gəlib və bu da yerli ruhaniyyəti ciddi şəkildə həyəcanlandırır.

"Şeyxülislamın bu mövzuda əsəbi və sərt bəyanatları, xüsusən də "bəzi qəzetlər sanki müxalifətdirlər" deyərək bu mövzunu dövlətçiliyə qarşı bir iş kimi qiymətləndirməsinin də əsas səbəbi bununla bağlıdır. Hazırda şeyx bu məsələlərlə bağlı mövqeyini prezidentə çatdırıb fərqli bir qərara nail olmağa çalışır" - deyərək mənbə əlavə edib.

Parlaq nümunədən sonra islahata gedilsəydi...

Gələnlərə görə, bu, hakimiyyət daxilində də ciddi müzakirələrə səbəb olub. Hesab olunur ki, bu, sadəcə, ayınların dəyişdirilməsi, bu sahədə islahatlardan ibarət deyil. Ortada ciddi mətləblər var. Ona görə də bu məsələnin nə ilə bitəcəyini indidən proqnozlaşdırmaq olduqca çətindir. Bu məsələdə problem yaranan əsas səbəblərdən biri də ölkənin birinci şəxsinin münasibət bildirməməsidir. Çünki bildiyimiz kimi, Azərbaycanda bu kimi məsələlərdə birinci şəxsin mövqə bildirməsi həlledici əhəmiyyət daşıyır. Prinsip etibarən isə bu məsələnin tələməli, kənlilik olması, ziddiyyətli şəkildə qoyulması bunun zərər gətirməsi məqamını da ortaya çıxarı.

Şeyx də buna işarə edir. Çünki hələlik ortada yuxarıların hansısa nümunəsi yoxdur. Yeni hansısa məmur-oligarxın, vəzifə sahibinin bu ayınlarla bağlı ortaya nümunə qoymasından sonra "ehsan islahatı"na getmək daha doğru olardı. Halbuki kənd rayonlarında polis və icra hakimiyyəti rəhbərlərinin əli ilə orta və aşağı təbəqə əhalinin yas məclislərinə kobud müdaxilələr edilir. Onlara yas məclisində yemək vermək qadağan edilir.

Ölkə müxalifətinin ehtiyatlı mövqeyi

Müxalifətin bu məsələyə reaksiyası da maraqlıdır. Müxalifət ümumilikdə bu sahədə islahatların tərəfdarı olsa da, K.Abdulla və M.Qurbanlının başladığı bu yeniliyə hər hansı münasibət bildirməyə tələsmir. Azərbaycan müxalifəti başladılmış "ehsan islahatı"nın haralara aparacağını gözləyirmiş kimi görünür. Ola bi-

Ömrümüzü yeyən ayı...



Samir SARI

AZ qala bizim eradan əvvəllərin söhbətidir. Artıq o hadisənin şahidi olan xeyli heyvan həyatda yoxdur. Çaqqallar qırılıb gedib, dovşanlar vurulub yeyilib, ayılar mühacirət edib, tülkülər yaşlaşıb, qarğalar qartıyıb, bir sözlə, Qəbələ civarının flora və faunasında ciddi dəyişikliklər baş verib, amma iş adamı Anar Məmmədov "Ayı söhbəti"ndən hələ də əl çəkməyib.

İndiki cavanlar bilməz, o vaxt onlar uşağ idilər, bu çox qəliz, dünyəli, yarıməzəli, yarıkədərli, "Kurtlar vadisi" serialına dönmüş bir hadisədir. Adam bilmir hansı bölümdən başlasın, hansı bölümə qurtarsın.

Köhnə romançıların sözü olmasın, hadisə Qəbələ rayonunda cərəyan edib (*bunu yeni nəsillər üçün yazıram, yaşıl nəsillər xatırlaya bilər*). Üç dost, vəzifəli, pullu kişilərin övladları cip növlü avtomobilə oturaraq Qəbələyə istirahət və əyləncəyə gediblər. Hazırda tarix bu barədə bir-birini təkzib edən sənəmələrə malik olduğundan onların özlərinin və atalarının adını çəkmirik, amma hadisənin şahidi olan bir nəfər atasının gorusu, bir nəfər çörəyin bərkətinə, daha bir şimal bölgəsində onsuz da qıt olan ağır seyidlərin cəddinə and içir ki, belə bir hadisə həqiqətən də baş verib.

Xülasə, vətənpərvər və təvazökar, eləcə də şən və yeyib-içən gənclər uzun yolun yolçuluğundan sonra acıblar və sorağını aldıkları restoranda nahar etmək qərarına gəliblər. Tərs kimi, restorandakı qəfəsə də cürbəcür vəhşi heyvanlarla yanaşı, bir ayı da olub. Gənclərdən biri eşidibmiş ki, ayının yeməli əti olur. Ona görə də o, "firsət bu fürsət" deyərək, ofisiyanta ayı kababı sifariş verib. Ofisiyanta da deyib ki, onlarda ayı əti yoxdur. Belə olanda gənclər qəfəsədəki ayını göstərirlər, yəni kəsin, bişirin, gətirin.

Bu zaman, oxumuş adamlar demişkən, fors-major hal yaranıb. Gənclərə deyiblər ki, bu ayı ətlə ayı deyil. Gənclər dirəşiblər. Bakıya, ayının (*eləcə də restoranın, o tərəflərin*) yiyəsinə zəng ediblər ki, burda ayı yemək istəyənlər var. Rəis deyib, yola verin, getsinlər, deyin, ayının qiyməti bahadır, 1 milyondur.

Nağıl dili yüyürək olar, gənclərə belə də deyirlər. Qiymət oxunması onları necə tutubsa, qərar veriblər ki, bu, artıq prinsipial məsələdir, ayı yeyilməlidir. Amma üstlərində o qədər pul yoxmuş, birtəhər yeddi yüz min manat düzəldib veriblər və ayı qəfəsədən çıxarılıb.

Ta bilmirəm, ayının etini pörtləmə ediblər, ya basdırma etdikdən sonra şişə çəkiblər, yerdə qalan əti neyləyiblər. Bildiyiniz kimi, babat ayı yaş keçmiş subayın toy cöngəsi boyda olur, azı 300 kilo ət verir. Gənclər də çox yesinlər, 6 kilo. Heç o qədər də olmaz, çünki şəhər uşaqları ətdənsə salat yeyən olurlar...

Beləcə, kabab qonaqlığı bitib, öz macəralı səfərlərini bitirən gənclər kefikök, qarmitox, təəssüratları zəngin və eqları, türkün sözü, tatmin olmuş halda paytaxta qayıtmaqda olsunlar, sizə kimdən deyim, bir mərdiməzar etibarlı mənbədən.

Bu saat o mənbə əlimizə düşsə, onu həmin ayı kimi şişə taxmasaq da, ən azı, it sürütməsi edirik. Çünki bizi zibilə salan məhz odur. Həmin şəxs bu hadisəni adının çəkilməyən qəzetə ötürüb. Hazırda da, bilirsiniz, gör-götür, kopi-past zamanəsidir, biz də Qafqazın öndə gedən qəzeti olaraq, Qafqaz sıra dağlarının qoynunda baş verən bu unikal hadisəni götürüb yazmışıq ki, oxucularımız da ölkədə vətənpərvər və təvazökar gənclərin varlığından xəbərdar olsunlar.

Bax, bütün xoşagəlməz haqq-hesablar da ondan sonra başladı. Xəbərde adı çəkilənlərdən biri bu haqq-hesabdan yazanların əvvəlcə hamısını, sonra yarısını, daha sonra ilk yazanları məhkəməyə verdi. Biz də çevik tərpenlərin sırasında olduğumuzdan məhkəməyə çəkiləsi olduq. Uzun sürən intriqadan, məhkəmədən, söz-söhbətdən sonra "Ayı macərası"ni yazıb ölkəyə duyuran, camaatın dilinə söz salan qəzet bağışlandı, bizi isə cərimələdilər. İndi baha qiymətdə ayı etini yeməkdə şübhəli bilinən, ancaq belə bir işə qol qoyması heç bir məhkəmə qərarı ilə təsbit olunmayan şəxs bu haqq-hesaba görə baş redaktorumuzu tutdurmaq istəyir.

Bax, belə bir macərə. Ayını kim yedi artıq, maraqlı deyil, amma o ayı ömrümüzü yeyir.

...Adına Qurban - "Qarabağ"!!!

Azərbaycan Ağdam klubu sayəsində UEFA reytingində 29-cu pilləyə qalxdı; əməkdaşımız "Sent-Etyen"lə möhtəşəm matçda açılan bayraq sirrindən və saxta bilet qalmağalından yazır



Sentyabrın 18-də Azərbaycanda bir futbol bayramı, futbol şöləni var idi. Flaqman "Neftçi"dən sonra ilk dəfə "Qarabağ" Avroliqanın qrup mərhələsində tarixi görüşünə çıxırdı. Hər kəsin nəzərləri Ağdam təmsilçisinin Fransa "Sent Etyen"i üzərində qələbəyə köklənmişdi.

Bakı vaxtilə 21:00-da qarşılaşmanın ilk düdüyü səslənənə qədər Tofiq Bəhramov adına stadion ağzına qədər dolmuşdu. Matçın başlanmasına qədər stadionda möhtəşəm performans nümayiş etdirildi. Dahi bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəyovun "Koroğlu" uvertürası səsləndirildi, üçrəngli bayrağımız azarkeşlər tərəfindən əllərdə gəzdirilərək dalğalandırıldı, bayrağımız gəyərçinin ayağına bağlanaraq göyə buraxıldı.

Bu bayraq Dövlət Bayrağı Meydanına məxsusdur.

Bayrağın stadionda gətirilməsi ideyası jurnalist Şakir Eminbəyliyə məxsus olub. Klubdan qol.az-a bildirilib ki, tribunada bu uzunluqda bayrağın açılacağı son ana qədər

gizli saxlanılıb.

Oyunun isə ilk 20-25 dəqiqəsi meydandan kənar qalmaqalla yadda qalıb. Axar.az xəbər verir ki, hələ əvvəlcədən "Qarabağ" rəhbərliyi elan etmişdi ki, stadionun qabağında satılan saxta media biletleri alınmayın.

Hətta Nərimanov Rayon Polis İdarəsi də hərəkətə keçərək saxta bilet satanları aşkar etmişdi. Bununla belə, jurnalistlər üçün nəzərdə tutulan, akkreditasiyadan keçənlərə pulsuz verilən media biletlərinin saxtası yenə yüzlərlə azarkeşə satılıb.

Odur ki, media sektoruna gələn onlarla azarkeş geri qaytarılıb, onların bileti haradan alındığı sorğu-sual olunub, nəti-



cədə klubun mühafizəçiləri ilə bu biletleri alanlar arasında mübahisə yaşanıb. Yekunda işbazlardan saxta media bileti alanlar stadionun bu sektorundan kənarlaşdırılıb. Klub rəhbərliyi ilk gündən bu məsələ ilə bağlı mübarizə tədbirlərini başlamışdı və sona qədər davam etdirdi. İşbazlar isə 20-60 manat civarında bu sektora saxta biletlər satmışlar.

Görüşə gəlincə, oyun komandamızın aşkar üstünlüyü şəraitində keçdi. Matçda kifayət qədər real qol şansları yarınsa da, rəqibin qapısını sil-kələmək mümkün olmadı. Bununla belə, Avropa Liqasının F qrupunda keçirilən oyunda "Qarabağ" ilk xalını qazandı.

Bu tərzde oyun üslubu ümid verir ki, komandamız qarşıdakı oyunlarda da əzmkarlıq nümayiş etdirəcək. Elə rəqibin baş məşqçisi Kristof Qaltye də təəccübünü gizlətməyib: "Tamaşaçılar üçün də rəqib asan görünə bilərdi.

Bu oyundan sonra onlara olan hörmətimiz daha da artdı. Bakıda qol buraxmamağımız böyük üstünlükdür. Qurban Qurbanovun yaxşı taktiki sxemdən yararlanmasını gördükdən sonra fikirlərim bir qədər dəyişdi. Artıq deyə bilərəm ki, "Qarabağ" da bu qrupun favoritlərindən biridir.

Ağdam klubunun baş məşqçisi Qurban Qurbanov isə bunları açıqlayıb: "Məncə, bu oyunda qol çatışmadı. Mü-

Qeyd edək ki, UEFA-nın əmsallar cədvəli açıqlanıb. "Qarabağ"ın heç-heçəsi ilə Azərbaycanın aktivinə 0,250 xal yazılıb. Belə artım 29-cu pilləyə yüksəlməyə imkan verib. Bu oyunaqədər Azərbaycan Slovakiya ilə eyni xala malik olsa da, əlavə göstəricilərdə geri qalırdı.

□ **Emil SALAMOĞLU**
Fotolar müəllifindir



Çanaq antenalarının başında çatlayan çanaq

Sentyabrın 18-i səhər saatlarından etibarən telekanalların çanaq antenaları ilə yayımı dayandırılıb. Belə ki, çanaq antenaları ilə yayımlanan heç bir kanala baxmaq mümkün deyil. Heç kimə sirr deyil ki, yerli telekanalların aşağı səviyyəli proqramlarından bezən əhali televiziya olan ehtiyacını əsasən peyk antenaları və kabel televiziya vasitəsilə xarici telekanalları izləməklə təmin edir.

Hesablamalara görə, son illərdə peyk antenalarının satışı artıb. Bunu adi gözle də müşahidə etmək mümkündür. Bir çox binaların artıq fasadında və damında boş yer qalmayıb. Hətta bir evdə 2-3 çanaq quraşdırırlar da var. Araşdırmalara görə, ölkədə əhəlinin 60-70 faizi peyk antenalarından istifadə edir. Xarici kanallara baxmaq üçün bir neçə variantdan yararlanmaq mümkündür. Bunlardan biri şəxsi peyk antenaları alıb quraşdırmaq, digəri isə kabel televiziya abunə olmaqdır. Daha bir variant da var - bəzi yeni binalarda bir böyük çanaq anten qoyulur və bütün mənzillərə eyni antendən kanallar verilir. Təbii ki, hər kəs fərqli kanalları izləyə bilər. Kabel televiziya yalardan fərqli olaraq peyk antenalarında seçim imkanı genişdir.

Məsələn, seyrçilər bu antenalar vasitəsilə yüzlərlə Rusiya, Türkiyə və Avropa telekanallarını izləyir, istədikləri informasiya, film və sairə proqramlara baxa bilərlər. Sentyabrın 18-i səhər saatlarından başlayaraq çanaq antenaların yayımının qəflətən dayanması isə əhəlinin narahatçılığına səbəb olub. Əhali arasında peyk antenalarının artıq ləğv edildiyi haqda söz-söhbətlər gəzir.

Məsələni dəqiqləşdirmək üçün rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müşaviri Müşfiq Əmirovla əlaqə saxladım. M. Əmirov problemin onlara bağlı olmadığını bildirdi: "Bu problem "Türksat"la bağlıdır. Bizim kanallarda həftədə bir dəfə profilaktika olduğu kimi onlarda da profilaktika olur. Yeni ciddi bir problem yoxdur. Texniki baxış başa çatan kimi yayım bərpa ediləcək və çanaq antenaları yenidən işləyəcək".

Çanaq antenası satılan bir neçə yerə də baş çəkib çanaqların qiyməti və alıcılarının olub-olmaması ilə maraqlandıq. Antena satıcısı Ənvər Sadiqov deyir ki, antena alanlar kifayət qədərdir. Çanaqların qiymətinə gəlincə, satıcı onların müxtəlif qiymətə olduğunu dedi: "Çanaqlar böyük və kiçikliyinə, peyk göstəricilərinə, firmalarına görə müxtəlif qiymətdir. Onların qiyməti 100 manatdan başlayır".

□ **Günel MANAFLI**
Fotolar müəllifindir

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət!
İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vazidə duyğunların amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün duyğunluq birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
"doktor Vaiz Səmədov".

Əyləncəli, sürətli, asan!



Klassik metodlardan fərqli olaraq,
Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azbarmakla deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışaraq sürətli grammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və güvənlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbətlər

JOINUS English
EXPLOSION

dərsləri kursunuz təqafından
təstiblənməyə HƏDDİYYƏ alınur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yan)

Elan

Hacıqabulda İpək yolunun yanında 47 hektar torpaq sahəsi, çobanlar üçün 2 ədəd 2 otaqlı, 1 ədəd 4 otaqlı qonaq evi, 3 hektar meyvə bağı, 200 ədəd mal-qara saxlamaq üçün daşdan tikilmiş tövlələr, 10 min ot bağı üçün yem anbarı, 2 ədəd balıq gölü, daimi işığı, suyu. Qaz çəkdirmək üçün sənədlər (texniki şərt), 0,5 hektar torpaq sahəsi olan restoran, 30 metr üzüm talvarı olan ferma satılır. Ətrafında əlavə 100-150 hektar torpaq sahəsi var.
Əlaqə nömrəsi : (050)-214-40-53

ORİJİNAL AKSESUARLAR

Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyaları



"SƏDƏRƏK" TİCARƏT MƏRKƏZİ
3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

Ömürlük məhbusların işi zaman-zaman gündəmə gəlsə də, çözülmək bilmir. Problem ondadır ki, ölüm cəzası ləğv olunaraq ömürlük cəza ilə əvəzlənən zaman güllələnmə hökmü ilə həbsdə olanlar məhkəməsiz ömürlük cəzaya məhkum edilib. Ömürlüklər və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycan dövlətindən ədalətli məhkəmə keçirib işlərə yenidən baxılmasını istəyir...

1977-ci il təvəllüdü Namiq Şamil oğlu Vəliyev hazırda ömürlük həbsdədir. Qobustan qapalı həbsxanasından redaksiyamıza ünvanladığı məktubda N.Vəliyev yazır:

"Azərbaycanda ölüm cəzası ləğv edildiyi halda realıq və həqiqət sübut edir ki, ölüm cəzası qalır! Son 7 ilin əfv statistikasına baxsaz, görəcəksiniz ki, ömürlüklərdən 1 nəfər belə əfv olunmayıb. Bütün müraciətlərimiz avtomatik olaraq rədd edilir. Beləliklə, bizim əfv üçün de-yure haqqımız var, de-fakto isə şansımız yoxdur". N.Vəliyev yazır ki, 1996-cı ildən məhkum həyatı yaşayır: "19 yaşım vardı. İdman gimnastikası üzrə yığma komandamızın aparıcı üzvlərindən idim. İndiki İdman Akademiyasının 2-ci kursunda oxuyur, eyni zamanda Gimnastika Məktəbində məşqçi işləyirdim. Ailəli idim. Həmin ilin mayında ata olmuşdum. Bayrağımızı İrandan tutmuş Belarusa qədər müxtəlif beynəlxalq yarışlarda yüksəkliklərdən dalğalandırılmışam, himnimizi səsləndirmişəm.

Qəflətən başıma gələn fəlakət həyatımı alt-üst etdi. 18 ildir ki, qatil olmadığımı kimsəyə sübut edə bilmirəm!

Dövlətimizdən kimsə maraqlanmır ki, sən ora necə və ni-



Ömürlük məhbus günahsız olduğunu deyir

Namiq Vəliyev: "18 ildir ki, qatil olmadığımı kimsəyə sübut edə bilmirəm"

yə düşmüşsən? Deputatlar, məmurlar mənə qulaq asmaq belə istəmir! Öz davranışları ilə sanki demək istəyirlər ki, mədam ömürlüksən, orada qalib çürüyüb ölməlisən".

N. Vəliyev insan taleyinə bi-

ganə olmayan hər kəsə, ilk növbədə ömürlük məhbusların işi ilə məşğul olan məmurlara, deputatlara, hakimlərə, Əfv Komissiyasının üzvlərinə səslənib: "18 ildir ki, ömürlük həbsdəyəm. Bu 18 ildə kimi,

necə, hansı şəraitdə, hansı üsulla öldürdüyümü öyrənməyə çalışıram. Hökmü oxuyan və bu sualıma cavab verən olsa, həmin insana dərin minnətdar olaram. Ona görə taleyimizə biganə olan dövlət məmurların-

dan bəmədəki hökmü oxumaları istəyirəm ki, mənə yalan danışmaqda və özünü müdafiə etməkdə ittiham edə bilməsinlər".

"Siyasi məhbuslarsız Azərbaycan" İctimai Alyansı xəbər verir ki, Qobustan həbsxanasında ömürlük cəza çəkən 70-dən çox məhkum prezident İlham Əliyevə müraciət edib. Müraciətdə qeyd olunur ki, Azərbaycanda ölüm cəzasının ləğvi ilə əlaqədar Milli Məclisin qəbul etdiyi 10 fevral 1998-ci il qanunu 128 nəfərin cəzasını qeyri-məhkəmə qaydasında ömürlük həbsə dəyişib: "Azərbaycan Respublikasında vaxtilə istisna cəza növü kimi sayılan ölüm

Bu qanun pozuntusu ilə əlaqədar dəfələrlə möhtərəm prezidentə, dövlət rəsmilərinə müraciət etmişik, aclıq aksiyaları keçirsək də heç bir cavab ala bilməmişik".

Müraciətdə qeyd olunur ki, hazırda 128 məhbusdan 73-ü sağ qalıb, onların arasında yaşı 70-i, hətta 80-i ötmüş, görmə qabiliyyətini tam itirmiş, 19, 20, 25 ilədək cəza çəkən məhbuslar var: "Möhtərəm prezident, bizə qeyri-qanuni tətbiq edilmiş ömürlük cəzaya münasibət bildirməyinizi, saxlandığımız ağır şəraiti nəzərə alaraq problemin ədalətli həll edilməsinə kömək etməyinizi xahiş edirik".

Azərbaycanda ölüm hök-

cəzası ləğv edilərkən cinayət qanununun zamana görə qüvvəsi hüququ prinsipinə əsaslanmalı, bizim hər birimizin işinə fərdi qaydada məhkəmədə baxılaraq 15 ilə qədər azadlıqdan məhrumetmə cəzası və ya prezidentin əfv fərmanı qaydasında 20 ilə qədər azadlıqdan məhrumetmə cəzası tətbiq edilməli idi.

Qanunverici orqan olan Milli Məclis məhkəmə səlahiyyətlərini mənimşəyərək bizi kütləvi şəkildə, məhkəməsiz ömürlük həbs cəzasına məhkum edib ki, bu da ölkə qanunvericiliyinə, eyni zamanda tərəfdarı olduğumuz beynəlxalq hüquq normalarına və Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasına ziddir.

mü 1998-ci il fevralın 10-da ləğv edilib. Həmin vaxt ölmə məhkum olunanların cəzasını ömürlük həbslə əvəzləmək nəzərdə tutulub. Lakin 2007-ci ildə Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞ PA) qəbul etdiyi 1545 sayılı qətnamə ilə Azərbaycan hökumətinə ömürlük məhbusa çevrilmiş şəxslərin cəzalarının yumşaldılmasını tövsiyə edib. Qətnamədə qeyd olunub ki, hər bir məhkumun işinə yenidən baxılmalı və qanunun geriyə qüvvəsi prinsipinin ən əlverişli müddəalarına uyğun cəza kəsilməlidir.

AŞ PA-nın 7 il əvvəl verdiyi bu qərarı elə qərar olaraq qalib. □ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Sosial müavinət ala bilməyən ailəyə basqının şok təfərrüatları...

Cəlilabad sakinini şikayət yazdığı üçün evinə hücum edərək ölüm təhdid ediblər

Bakı sakini Firudin Rüstəmov redaksiyamıza müraciət edib. O, Cəlilabad Rayon Sosial Müdafiə Mərkəzindən şikayətlənir: "Mən cəlilabadlıyam və qardaşım Qoşqar Rüstəmov da rayonumuzun Dələli kəndində yaşayır. Bu kənd İranın sərhəd kəndi ilə 200 metr məsafədə yerləşir. Bizim ailə böyük vətən müharibəsində, eləcə də Qarabağ savaşında şəhid verib. Hazırda övladlarımız cəbhə xəttində səngərdədir. Yəni biz vətənmə bağlı ailəyik. Qardaşımın ailəsi kasıbdır. İki kişi əkiz olmaqla, üç körpə uşaq saxlayır.

Onun maddi vəziyyəti yaxşı deyil. Ona görə də sosial yardım almaq üçün toplanmış sənədləri Cəlilabadın Sosial Müdafiə Mərkəzinə təqdim etmişdi. Bu ilin martında ailənin sosial vəziyyətini araşdırmaq üçün baxış keçirildi.

Mərkəzin baş məsləhətçisi Novruz Şahbazov yerli icra nümayəndəsinin müavini ilə birgə qardaşımın yaşadığı evə baxdılar. Bizə bildirildi ki, sosial müavinətin pulunu ya 5 ay qabaqcadan ödə, yaxud da müavinət kartı bizdə qalmalıdır.

Biz də bu şərtlə razılaşdıq. Çünki qardaşım çətin şəraitdə yaşayır, kasıb ailədir. Ümumiyyətlə, Cəlilabadda yüzlərlə belə ailə var ki, onlara bu şərtlər altında sosial müavi-

nət verilir. Yəni müavinətin yarisini özlərinə götürürlər, yarisini ailəyə verirlər".

F.Rüstəmovun sözlərinə görə, sonradan sosial müavinət verilməsindən imtina edildiyi məlum olub: "Bunun da səbəbi guya qardaşımın istifadəsində şəxsi nəqliyyat vasitəsi olmasıdır. Guya "Jiquli 011" markalı, dövlət nömrə nişanlı 15 BS 810 maşın, 10 baş iribuynuzlu mal-qarası olduğunu göstərərək sosial yardımdan imtina etdilər.

Halbuki bunların heç biri yoxdur. Dövlət yol polisindən verilən arayışda da təsdiqləyiblər ki, qardaşımın maşını yoxdur. O maşın mənimdir. Bu vəziyyətlə bağlı çoxsaylı ərizələrlə aidiyyəti orqanlara müraciət etmişik.



Bizə verilən cavablar isə şablon sözlər olub. Avqustun 27-də, saat 11-də əmək və əhalisinin sosial müdafiə naziri Səlim Müslümovun qəbulunda oldum. Nazirə rayonda və ailəməzde olan sosial müavinət problemini danışdım. Səlim müəllim mənə dedi ki, yaranmış vəziyyətdən xəbərdardır, stolunda vətəndaşların göndərdiyi çoxsaylı şikayət ərizələri var.

Nazir digər vətəndaşların da "6 ay" məsələsi ilə bağlı şikayət etdiklərini söylədi. Bu şikayətlərdə Sosial Müdafiə Mərkəzinin baş məsləhətçisi Novruz Şahbazovun adı hallanır.

Nazir yanımda Şahbazovun işdən çıxarılması ilə bağlı ərizəsinin alınması haqda nazirliyin şöbə müdirinə göstəriş verdi. Sonra rayon şöbə müdiri Mehdi Abbasovun iş yerinin

dəyişdirilməsi haqda tapşırıq verdi. Ancaq hər ikisi hələ də vəzifəsində qalır".

Şikayətinin dediyinə görə, qardaşımın işini araşdırmaq üçün nazirliyin Vaqif adlı nümayəndəsi S.Müslümovun tapşırığı ilə Cəlilabada ezam olunub: "Mənim də iştirakımla qardaşımın yaşadığı evə baxış keçirildi.

Novruz Şahbazovun göstərdiyi faktların heç biri əksini tapmadı. Nazirliyin əməkdaşı söz verdi ki, rayonda bir neçə qurumu yığib toplantı keçirib, məsələni müzakirəyə çıxaraçaq. Ertəsi gün məlum oldu ki, nazirlik əməkdaşı bizi aldadıb, nə iş gördüyü haqda məlumatımız da olmadı. İndi Sosial Müdafiə Mərkəzindən yanıma adamlar göndərilir.

Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Əliheydər Əsədovu kəndə göndəririlər ki, izahatı dəyişək, əsəbi olduğumuz üçün şikayət etdiyimizi yazaq. Hətta rayon icra hakimiyyətinin zəngləri oldu. Mənə deyildi ki, nə istəyirsən edək, ərizədən imtina et. Hətta Sosial Müdafiə Mərkəzində hüquqşünas kimi işləməyi təklif etdilər. Ancaq heç biri ilə razılaşmadım".

F.Rüstəmov qeyd etdi ki, sentyabrın 5-i axşam saatlarında iki "Jiquli 07" markalı maşında 6-7 nəfərdən ibarət dəstə qardaşımın yaşadığı evə hücum edib: "Onların əllərində dəmir parçaları olub, hədə-qorxu gəliblər. Hətta ölüm təhdid ediblər.

Ailə üzvləri şok vəziyyətdə olduğu üçün gecə saat 2-də "102" xidmətinə məlumat verdik. Polisdən bir reaksiya olmadı, Daxili İşlər Nazirliyinin növbətçi hissəsinə zəng etdik. Yalnız ayın 15-də tədqiqatçı gəlib, izahat aldı. Biz şübhələrin ki, bu hücum şikayətlərimizlə bağlı təzyiqdır. Çünki ondan qabaq da Sosial Müdafiə Mərkəzinin müdiri Mehdi Abbasov mənə məhkəməyə verib 50 min manat təzminat istəyirdi, sonra başa saldılar, 5 min manatda qaldı.

Ancaq Suraxanı Rayon Məhkəməsi işi geri qaytarmışdı. İndi yenidən bu işi Cəlilabad Rayon Məhkəməsinə göndərib, aktuallaşdırıb. Mənim qeydiyyatım Bakıdır, Cəlilabad məhkəməsi bu işə baxa bilməz".

Şikayətçi söylədi ki, ölkə prezidentinə teleqram vurulub: "Məhkəmə hakimi Miraləm mənə çağırır. Bu istintaqdır ki, məhkəməyə izahat verim? Ailəməzə qarşı bu şəkildə təzyiq var. Hətta Mehdi Abbasov hədə-qorxu gəlir, şər-böhtan atır.

Onun vəkili Xandadaş Əliyevdir. Bu adam əvvəllər dələduzluğa görə məhkum olunub. İndi onu müdafiə edir. Bizim istəyimiz Cəlilabad Sosial Müdafiə Mərkəzinin rəhbərliyinin fəaliyyətinin araşdırılması, qardaşımın ailəsinin sosial müavinətlə təmin edilməsidir".

Bu ittihamlarla bağlı yazıda adı keçən tərəflərin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq. □ E.SALAMOĞLU



MÜSAVAT

Son səhifə

N 235 (5944) 20 sentyabr 2014



Meymun üçün yas saxladılar

Meymunların müqəddəs sayıldığı Hindistanın bir kəndində ölmüş meymuna yas saxlanılır. Məlumatlara görə, meymunun ölümündən sonra 200-dən çox kişi saçlarını qırxdırıb. Makak cinsindən olan meymun onu qovan itlərdən qaçarkən gölə düşərək həyatını itirib. Meymunların ölümündən sonra kənddə yas mərasimi təşkil edilib və əhali yas saxlamağa başlayıb.



Obamanı klublar qəbul etmədi

Amerika prezidenti Barak Obamanın Nyu-Yorkda gəlməsinə qol qoymamaq istədiyi, lakin müraciət etdiyi klublar tərəfindən rədd edildiyi haqda məlumat yayılıb. İsrail-Fələstin, İŞİD, Suriya və Ukrayna məsələlərində yürütdüyü siyasətə görə tez-tez getdiyi qolf sahələrində çətin günlər keçirir. Obama 6-7 sentyabrda Nyu-Yorkda gəlməsinə qol qoymamaq istəsə də 3 fərqli qolf klubunun rəhbəri tərəfindən rədd edilib. Amerika mediasının xəbərinə görə, Obamanın qolf klublarına götürülməməsinin dörd səbəbi ola bilər. Birincisi, qolf klublarında təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməməsi. İkincisi, 6-7 sentyabrda Amerikada bayram olması. Üçüncüsü, son zamanlarda xalqın Obamaya olan sevgisinin azalması. Dördüncüsü isə qolf klublarından birinin təklifi birbaşa rədd etməsindən sonra digər klubların da Obamanı istəməməsi ola bilər.

Haftada 100 min sterlinq

7 dəfə dünya çempionu olan əfsanəvi "Formula-1" pilotu Mixail Şumaxerin müalicəsi hələ də davam edir. Ötən il qarda sürüşərkən qəza keçirən pilot 254 gün komada qalmışdı. Komadan çıxdıqdan sonra evinə gətirilən Şumaxer üçün kiçik bir klinika hazırlanıb. 45 yaşlı Ferrari pilotuna 15 nəfərlik xüsusi həkim və tibb bacısı qrupu baxır. Şumaxerin evində müalicə edilməsi isə fantastik qiymətə başa gəlir. Hər həftə Şumaxerin həkimlərinə, tibb bacılarına və dərmanlarına 100 min sterlinq xərclənir.



Şimpanzələr də qatil imiş

Alimlərin araşdırmaları nəticəsində məlum olub ki, insanın ən yaxın qohumları kimi göstərilən şimpanzələr insanlar kimi dalaşmağa, döyməyə və qətl törətməyə meyillidirlər. "Nature" jurnalında yayımlanan araşdırma nəticələrinə görə bu, şimpanzələrin düşüncə qabiliyyətlərinin olduğunu göstərir. Onlar istədiklərini əldə etmək üçün öz aralarında dalaşırlar, hətta rəqiblərini yox etməyi qarşılıqlı məqsəd qoyurlar. Onlar yaşamaq yeri, yemək və diş cinsindən olan şimpanzələri əldə etmək üçün rəqabət aparırlar. Eyni insanlarda olduğu kimi daha çox günahsızlar ölürlər. Alimlərin sözlərinə görə, şimpanzələr rəqiblərinin övladlarını qaçıdır, ya da öldürürlər. Araşdırmalar zamanı 30 alim Afrikada 50 ildə toplanan 18 şimpanze və 4 şimpanze qrupunu izləyiblər. Baş verən mübahisələrdə əsasən kişi cinsindən olan şimpanzələr ön planda olur. Onlar dişləri və övladlarını qorumaq üçün əllərindən gələni edirlər. Övladları öldüyü zaman isə ana şimpanzələr də davalara qoşula bilirlər.



5 metrlik anakonda tutdu

Uşaqlıqdan bəri sürünənləri tutmağı hobbisinə çevirən riyaziyyat müəllimi Sebastian Bascoles 5 metr uzunluğu olan anakonda tutub. Fransada baş verən hadisə təsadüfən baş verib. Sebastian evlərinin yaxınlığındakı çaya ilan tutmaq üçün gedib. Çayda ilanın quyruğunu gördüyü zaman tutub və özünə tərəf çəkməyə başlayıb. Xüsusi qurğu ilə ilan tutan Sebastian "Barcoft TV"yə verdiyi açıqlamada bu sözləri deyib: "İlanlara olan marağım uşaqlığımdan bəri heç azalmayıb. Bu günə qədər 15-20 anakonda tutmuşam. Lakin sonuncu tutduğum ilan yuxularımın gerçəkləşməsi idi". İlan ovçusu 5 metrlik ilanı gördüyü zaman qorxub-qorxmıdığını soruşan jurnalistə belə cavab verib: "Əslində ilanın quyruğundan tutduğum zaman bu qədər böyük olaçağını düşünməmişdim. İlanı sudan çıxarıb, bütün gövdəsini görəndə çox qorxdum".



QOÇ - Daxili orqanlarınıza diqqəti artırın. Göy qübbəsi qarşınıza çıxan şanslardan faydalanmağı vacib sayır. Bu təqvimdə tanımadığınız ünlülərə getməyin. Uzaq səfərlər də məsləhət deyil.



BUGA - Ciddi işlərin həllini təxirə salın. Xüsusən də pulla bağlı sövdələşmələrdən imtina etməyiniz məsləhətdir. Əks təqdirdə, cəhdləriniz uğursuz olacaq. İstirahətinizə fikir verin.



ƏKİZLƏR - Həftənin ən uğurlu gününü yaşayacaqsınız. Maraqlı hadisələr, işgüzar sövdələşmələr, eləcə də qənaətbəxş təkliflər üreyinizcə olacaq. Bir şərtlə ki, xırdaçılığa yol verməyəsiz.



XƏRÇƏNG - Öz gücünü inanın. Kənar rəylərə yalnız qulaq asın. Əməli işlərdə isə öz düşüncələrinizi əsas tutun. Bu gün maraqlı və vacib şəxslərlə görüşəcəyiniz də istisna olunmur.



ŞİR - Olduqca riskli gündür. Planlarınızı əvvəlcədən təyin edin. Müştərək fəaliyyətdə ədalət prinsiplərinə riayət edin. İnadkarlıq etməkdənsə qarşı tərəfin obyektiv rəyini nəzərə alın.



QIZ - Ulduzlar xəbər verir ki, indiki məqamda sizə diqqət və qayğı lazımdır. Bunu hamı bilməsə də, bilənlər az deyil və inşallah, saat 14-dən sonra tələbat duyduğunuz qayğıkeşliyi görecəksiniz.



TƏRƏZİ - Bürcünüzün "hakimiyyətə" yaxınlaşdığı bu ərəfədə vəziyyətiniz qənaətbəxş olacaq. Yeni təkliflər almaqla, perspektivlərinizdə əməli dəyişikliklər edə bilərsiniz. Səfərə çıxmayın.



ƏQRƏB - Fəaliyyət göstərdiyiniz sahələrdə həmkarlarınızla mübahisələriniz mümkündür. Bunu nəzərə alıb çilgünlü göstərməyin. Rahatlanmaq istəyirsinizsə, axşam mütləq qonaq gedin.



OXATAN - Atdıığınız hər bir addıma məxfilik donu geyindirin. Çünki bu təqvimdə bütün cəhdləriniz müəmmal tərdə təqdir edilməlidir. Yüksək dairələrdən sizə kömək etmək istəyənlər var.



OĞLAQ - Astroloji göstəricilər bu təqvimdən xeyli razı qalacağınızı bəyan edir. Bir tərəfdən maddi durumunuzun yüksəlişi, digər tərəfdənsə maraqlı adamlarla görüşlərinizi sizə sevinciləcək.



SUTÖKƏN - Mənəvi rahatlığa qovuşmaq üçün gözəl imkanlarınız var. Ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə sizə xüsusi zövq verəcək. Günün ikinci yarısında sağlq durumunuzu, xüsusilə üreyinizi qoruyun.

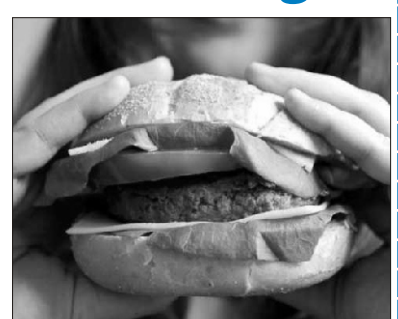


BALIQLAR - İş prinsipində bəzi xoşagəlməzliklər labüddür. Rəhbərlərinizlə mübahisə aparmayın. Öhdənizə düşən vəzifələrin həllini sürətləndirin. Axşam evə hava qaralmamışdan əvvəl gedin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Böcəkdən hamburger

Belçikada fəaliyyət göstərən bir qida firması fərqli dadlar sevnələr üçün yeni hamburger hazırlayıb. Damhert adlı firmasının böcəklərdən hazırladığı hamburgerlər oktyabr ayından etibarən mağazalarda satışa çıxarılacaq. Lazım olan icazələr alındıqdan sonra böcəkdən hazırlanan hamburgerlər Hollandiyada da satışa çıxarılacaq. Yeni hamburgerlər mada adlı böcəklərdən hazırlanıb. Adı bir çoxlarına qəribə görünənsə də hamburger digərlərdən fərqlənir. Böcəkdən hazırlanan hamburgerlər digərləri ilə müqayisədə daha baha qiymətə satılacaq.



Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni MÜSAVAT"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zabil MÜQABİLOĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.600